

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Na današnji dan 4. avgusta 1928.
Stane mesečno Din 25.—; za in-
teret Din 40.—; naročnina.
Oglas po tarifi.
Uredništvo:
Ljubljana, Knašova ulica št. 5/L
Telefon št. 2072 in 2084, ponoči tudi
št. 2034.
Recepti se ne vračajo.

Uredništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54 — Telefon št. 2093.
Izobraževalni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4 — Telefon št. 2098.
Podružnice: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta
—
Račen pri poštnem črt. zvezi: Ljub-
ljana št. 11.423 — Praha črt. 78.180.
Wien, Nr. 205.441.

Ljubljana, 24. oktobra.

Klerikalno nasilje, katerega žrtve je v oblasti skupščine postal posl. g. inž. Zupančič, ne bo obrnilo pozornosti javnosti od oblastnega gospodarstva. Če kdo misli, da bo z umetnim ogorčenjem premočil one, ki si hočejo bližje ogledati to gospodarstvo, potem je izključitev pač zgorela svoj cilj.

Predsednik oblastne skupščine in oblastnega odbora dr. Natačen je v svojem poročilu o delovanju oblastnega odbora nanizal celo vrsto števil. V posebno zaslugo si šteje, da so oblastne davščine tako imenitno pritiskale vlepševane davkoplačevalce in prinesle oblastni blaginji tako velik dohodek. Oblastne davščine so bile prikrojene na ta način, da je nova davčna peza pritisnila navidezno predvsem mestno in tržno prebivalstvo, v resnici pa je, kakor vsak davek, naposled enako močno zadelo tudi delavsko in kmečko prebivalstvo. Ako se že povdajajo izvršni donosi javnih davščin, potem je pač treba v prvi vrsti pohvaliti discipliniranost prebivalstva, ki proti novim davščinam ni revoltiralo in ni odpovedalo pokorščine.

Ali tega takta in te obzirnosti pri g. predsedniku oblastne skupščine nismo našli. Obnašal se je obratno tako v svojem poročilu, kakor kasneje pri izključitvi poslancev Zupančiča, kakor da bi nabrali davčni denar bil pomekel iz žepov SLS, in ko je poročal o njegovi porabi, smo imeli vtis, da smatra oblastno skupščino in oblastno samoupravo za nekako klerikalno ustanovo, družstvo SLS. V tem duhu prisvajajo sejam oblastne skupščine tudi poslanci večine in tako ni čudno, če izgledata mnoge seje kakor kakšna klerikalna zborovanja, kjer moraš biti hvaležen, da te sploh pustijo zraven.

Kakšne nazore ima o demokraciji in samoupravi sedanja večina s predsednikom dr. Natačenom na čelu, je pokazala takoj ob konstituiranju oblastne samouprave, kjer so se uveljavili proti opoziciji vsi nasilniški instinkti nekdanjega režima iz kranjskega deželnega zbora.

Se bolj karakteristična nego poveljavanje davčnih spremnosti oblastnega odbora, pa je bila v predsedniškem poročilu samohvala klerikalne večine, da so nabrane ogromne denarje tudi razdali. Nad 80.000 Din ima oblastna blaginja dnevnih dohodkov. Ti dohodki daleko presegajo v proračunu predvidene vsote in dolžnost oblastnega odbora bi bila, da omogoči tem natančnejšo kontrolo, kako je bil denar porabljen. Toda politika, pričeta že s proračunom, v katerem so postavke večinoma pavšalirane in kjer zamažemo specifikacije, se krepko in brezobzirno nadaljuje.

G. predsednik oblastne skupščine se hvali: dali smo toliko in toliko za šole, poklonili smo kmetom 100 vagonov cementa za greznice, podprli smo stanovanjsko akcijo s tolikimi stotisoči, pomogli z znatnimi podporami kmetijsko strokovni izobrazbi. Toda te navedbe, ki so v vsoti gotovo točne, ne dajejo nobenega vpogleda v oblastno gospodarstvo. Priznamo, da bi v normalnih prilikah bile dovoljne, toda v ljubljanski občinski samoupravi niso, ker je poslanec opozicije onemogočil vsako direktno kontrolo nad oblastnimi izdatki. To kar se je inž. Zupančiču zgodilo na seji oblastne skupščine, se godi vsej opoziciji, ki je stvarno izključena od vsakega neposrednega vpogleda v oblastno gospodarstvo. Opozicijskim poslancom odklanjajo vpogled v knjige in protokole oblastnega odbora in oblastnih uradov, izključili so jih od sodelovanja v oblastnem odboru.

Če se sedaj predsednik hvali, da je bilo danih 100 vagonov cementa za greznice, moramo ugotoviti, da se je to zgodilo z izključitvijo javnosti in tudi širokega kroga interesentov. Nikjer ni bilo nobenega razpisa, po katerih kriterijih se bodo dajale te podpore in nikdo ne more biti siguran, da so se podpore delile nepristransko in pravično. Stanovanjska akcija je lepa in potrebna stvar. Po katerih vidikih se izdajajo tozadevni krediti? Na podlagi katerega pravilnika pride n. pr. znan pristaš SLS do tega, da dobi posojilo za svojo privatno hišo? Kdaj je bil razpisani natečaj za podpore perotinarstvu, da je mogel neki gorenjski župnik prejeti za svoje kokeši posebno nagrado oblastnega odbora? Zakaj je dobila soproga vnetega agitatorja SLS lep prispevek za negovanje šolskega vrta, sto drugih šol, odnosno učiteljev, ki imajo še lepše vrtove, pa nič? Kako da sta dobila dva duhovnika mnogo tisočev podnora za isto misijo med izseljenci v istem kraju? To so samo nekatera vprašanja, ali bi jih bilo na stotine, ko bi bila mogoča objektivna kontrola. V naši občinski skupščini pa ni niti domišljena debata (!) o poročilu obl. predsednika! To je prava izključitev ne le poslancev, opozicije, temveč tudi vse njihove kontrole. Izključitev posl. Zupančiča je akt simboličnega pomena.

Klerikalne hujskarije škodujejo državi

Odgovor Svetozarja Pribičevića na „Slovenčev“ izmišljotino o njegovem republikanstvu

Zagreb, 24. okt. 2. Narodni poslanci KDK so se večinoma zopet razšli na svoje domove in v Zagrebu jih je ostalo le še kakih deset. Dr. Maček je danes v sabornici konferiral z nekaterimi poslanci. Pribičević pa se je v Grand - hotelu dopoldne dolgo razgovarjal z dr. Smoljako. Popoldne ob 3. je Pribičević kakor navadno, pozval k sebi novinarje in jim rekel med drugim:

»V beograjskem tisku se lansirajo vesti, da vlada po siseškem zboru proučuje mere za osiguranje miru in reda v prečanskih krajih. Vsa Evropa vidi, da vlada v prečanskih krajih red in mir, toda ta se mora zasigurati trajno samo, ako odide sedanja vlada in ako se spremeni sedanja sistem.«

»Kakor vidim iz ponatisnjenih člankov v beograjskih listih, mi Koroščevo glasilo »Slovenec« očita zaradi mojih izjav v Sisku celo republikanstvo. Torej če človek reče, da je narod najstarejše veličanstvo na svetu, je to za Beograd in za dr. Korošča republikanska doktrina. Toda ta doktrina je tudi v ustavah vseh evropskih monarhij ne samo v ustavah republik. Toda v Beogradu so danes na čelu koalicije taki ljudje, da sramote našo državo pred civiliziranim svetom.«

»Ko že govorimo o dr. Korošču in njegovem organu: danes je jasno vsemu našem narodu, da bi že leta 1919. imeli republiko, ako bi bili šli za stranko dr. Korošča, ki je — ne iz načelne svobodoljubnosti, nego iz mržnje do pravoslavja — bila proti pravoslavni dinastiji in je hotela republiko. Nepomiljivo je, kako more organ take stranke danes komu očitati republikanstvo. Toda mi smo uverjeni, da predsednik kraljevske vlade ne služi interesom monarhije, če mene prikazuje v svojem organu za republikanca. Kaj poretje inozemstvo o sigurnosti naše monarhije, če organ kraljevske vlade tako veliko grupacijo, kakršna je Kmečko - demokratska koalicija, prikazuje za republikansko? Mar prvi minister v kraljevski vladi misli, da se na ta način v svetu krepi vera v čvrstost temeljev jugoslovenske monarhije? Zunanji svet pazi na vsak glas iz naših krajev in zato bi člani vlade in njihovi organi morali meriti vsako besedo in pazi, kako govore o naši državi. Ali če predstavniki režima in nosilci današnje usodne politike v naši državi mislijo, da s takimi intrigami škodijo meni, dr. Mačku in koaliciji v narodu, tedaj moram reči, da žive v veliki zmoti.«

Vesti o predstoječi demisiji zunanjega in finančnega ministra

Dr. Marinković se baje namerava popolnoma umakniti iz politike in posvetiti svojemu zdravju. — Finančni minister se ne more sporazumeti s kolegi o sestavi proračuna

Beograd, 24. oktobra p. Iz vladnih krogov je bila nocoj razširjena vest, da namerava zunanji minister dr. Voja Marinković podati ostavko in se docela umakniti iz političnega življenja. Kot vzrok se navaja zdravstveno stanje. Govori se, da so mu zdravniki kar najresneje svetovali, naj odloži vsako naporno delo ter odpočije v južne kraje z milejšim podnebjem.

Dr. Marinković naj bi po teh vesteh odpočival v Grčijo. Kot njegov naslednik se imenuje njegov dosedajni namestnik v ministru za zunanje zadeve dr. Ilija Šumenković.

Politični krogi smatrajo, da knajo te vesti politično ozadje in da je vest o Marinkoviću demisijska.

Marinković demisiji v zvezi s političnimi komplikacijami v sedani vladi.

Beograd, 24. oktobra. p. Nocoj se je v radikalnem klubu govorilo, da je finančni minister zagrozil z demisijo, ker baje radi nepopolnosti resornih ministrov ne more sestaviti predloga državnega proračuna v določenem roku. Dr. Subotić zavzema stališče, da bodi novi proračun v zaključnih številkah manjši od lanskega, v nobenem primeru pa ne večji. To svoje stališče je dr. Subotić zagovarjal tudi pred ministrskim svetom. Radikalni poslanci zatrjujejo, da je Subotićev sklep podati demisijo docela resen.

Aca Stanojević je brez moči in vpliva

Gospodar v radikalni stranki je še vedno Velja Vukičević. — Aca Stanojević javno demantira vesti, da soglašja z Vukičevićem

Beograd, 24. oktobra. p. Povodom izvolitve Velje Vukičevića za predsednika radikalnega poslanskega kluba in Ilije Mihajlovića za predsednika Narodne skupščine so beograjski listi poročali, da se je zgodilo lo v popolnem sporazumu med Aca Stanojevićem in Veljo Vukičevićem. Današnje »Vreme« pa objavlja izjavo Ace Stanojevića, ki vse te vesti najodločneje demantira in nalašča, da so se med njim in Veljo Vukičevićem sicer vršili tozadevni razgovori, da pa ne more biti niti govora o kakem sporazumu. Ta izjava Ace Stanojevića je izvala v vseh političnih krogih pravcato senzacijo, ker prča, da je Aca Stanojević kot šef stranke prav za prav brez vsakega vpliva na strankarske in politične posle radikalov. Velja Vukičević je slej ko prej absoluten gospodar v radikalnem poslanskem klubu, dočim se glavni odbor omejuje zgolj na protestne sklepe, anonimne izjave in napovedi cenergičnih ukrepov.

Nocojsnje zemljoradniške »Novosti« se la vijo v zvezi s politično situacijo s temi razmerami v radikalni stranki in naglašajo, da je Aca Stanojević že dolga svojo ulogo. Pred njim nimajo v stranki nikakega respektja, kar se vidi že po tem, da dela poslanski klub kar hoče in da se Vukičević niti ne ozira na sklepe in želje glavnega odbora. Aca Stanojević se mora kot šef stranke pogajati za vsako mrvico, mesto da bi on z glavnim odborom dajal smernice strankini politiki. »Novosti« končujejo svoje konstatacije z ugotovitvijo, da je ta omahljivost Ace Stanojevića v veliki meri posledica celstva, da stoji država pred finančno krizo in da Aca Stanojević bržkone zaradi tega noče razrešiti sedanje koalicije, boječ se ogromne in težke naloge, ki jo bo morala prevzeti prihodnja vlada, da reši državo pred finančnim polomom.

Županske volitve v Zagrebu

Zagreb, 24. okt. 2. Danes je mestni magistrat obvestil velikega župana o ostavki župana Heinza. Po nekaterih informacijah bo veliki župan sklical izredno skupščino občinskega sveta, na kateri se ima izvoliti novi zagrebški župan za sredo 31. t. m. Ob tej priliki bi se imel verificirati tudi mandat naslednika pokojnega Stjepana Radića v občinskem svetu. Skupščini bo bržkone predsedoval ter izvršil zaprisego novega župana zastopnik velikega župana, bankski svetnik Mladen Uzorinac. Danes so se vršila posvetovanja kluba občinskih svetnikov večine, o določitvi kandidata na župansko mesto. Kakor se doznava je prevladalo mnenje, da bi bil za župana mesta Zagreba najprimernejša oseba dr. Stjepan Srkulj.

A denar oblastne samouprave je javen denar. Oblastne davščine prihajajo iz žepov davkoplačevalcev in oblastni gospodje bi morali napraviti tem davkoplačevalcem varovati objektivnost, ker ne gre za denar SLS. Oni so za to tudi dobro plačani, da opravljajo javna sredstva po vidikih javnega gospodarstva.

Oblastne davščine so sploh zanimivo poglavje. Plačuje jih ono isto prebivalstvo, ki je moralo leta in leta poslušati klerikalno agitacijo s preobremenjenostjo Slovenije. Ko pa je SLS prišla na vlado in bila v srednjem položaju, da oživetvori oblastne samouprave predvsem s povratkom bivših deželnih doklad, ki jih je bil g. Korošec l. 1920 ve-

Transbalkanska železnica

Rim, 24. oktobra. g. Med italijanskimi in angleškimi finančniki se vrše pogajanja za gradnjo nove vzhodne ekspresne zveze, ki bi šla preko Rima, Barija, Drača, Soluna v Carigrad. Interesirani finančni krogi so se že obrnili na vlade, ki so načeloma pristale na te načrte. Med Barjem in Dračem bo opravljal službo poseben ekspresni parnik.

Kardinal Hlond v Zagrebu

Zagreb, 24. okt. 2. Jutri prispe v Zagreb poljski kardinal dr. Hlond. Na kolodvoru ga bodo sprejeli zagrebški nadškof z duhovniki ter osebje poljskega generalnega konz. lata. Kardinal bo gost zagrebškega nadškofa. V petek bo svečan sprejem na konzulatu, po sprejemu pa svečano kosilo v nadškofijskem dvorcu.

likodušno prepustil državni blaginji, ali pa s primernim kontingentom državnih davkov, je SLS zavila svoj ropek med noge, pozabila na preobremenjenost Slovenije ter hitril rok napravila preobremenjenemu slovenskemu prebivalstvu mnogo milijonov novih oblastnih davščin.

Tem skrbnejše bi morala paziti, da se vsak dinar porabi v korist celokupnosti in da se v javnosti ne izzove vtis, kakor da plačujemo oblastne davke za SLS in ne za vse nas skupaj. Klerikalci so v oblastnem gospodarstvu pravi učenci svojih beograjskih gospodov. Uvedli so po beograjskem vzorcu klerikalni hegemonizem in klerikalni parlamentarizem.

Zanimiv diplomatski lov v Makedoniji

V Sofiji se poslužujejo fašističnih rimskih agentur za »makedonsko propagando« v Evropi. — Strašen položaj obmejnega prebivalstva v Bolgariji. — Pristaši Vanče Mihajlova zavzemajo važna vojaška mesta

Rim, 24. oktobra 2. »Atmo« poroča iz Sofije, da je povabil jugoslovenski poslanik Nešić na lov v Južno Srbijo v okolico Sarpljanine angleškega poslanika Sperlinga in francoskega poslanika Cambona ter nekatere druge diplomate. Sofijski listi pripisujejo temu vabilu, ki se je nanašalo samo na francoskega in angleškega poslanika živahno pozornost. Ker je bil obisk namenjen Makedoniji, ima brez dvoma politično obsežje. Diplomati bi hoteli pri tej priliki obiskati tudi Ohrid ob albanski meji in samostan Sv. Nauma. Madžarski odpravnik poslov Kiss in belgijski odpravnik poslov sta povabila odklonila. Ko so diplomati odhajali, je zunanji minister odšel v Varno.

Knjazu nato je pričelo bolgarsko časopisje protestirati. Med drugimi je zapisala »Nezavisnost«: »Ali ne vedo ti gospodje diplomate, kaj pomeni Makedonija za bolgarski narod in kaj pomeni v odnosih med Jugoslavijo in Bolgarijo? Makedonija je globoka rana na duši vsega bolgarskega naroda. Obisk omenjenih diplomatov v Makedoniji pomeni pomikanje spoštovanja do Bolgarije, do njenega kralja, do njene vlade. Zato ponavljamo, da ta čin globoko želi bolgarsko nacionalno čustvo. Istočasno pa pomeni težak udarec za politiko Demokratičnega zgo-

vora in posebno za ministra zunanjih zadev Burrova.«

Beograd, 24. oktobra 2. »Vreme« poroča iz Sofije: »Semkaj prihajajo vedno novi begunci iz bolgarske Makedonije, predvsem pa iz okraja Petriča. Večina je morala bežati pač in je prispeja v prestolnico vsa razcapanja. Dočim vlada v Petriču, odkar so potovali skozi mesto francoski, jugoslovenski in češkoslovaški poslaniki, mir, se po vaseh nadaljujejo naša komitejev. Kakor se izve, je Vanče Mihajlov v okraju Petriču neomejen gospodar nad življenjem in premoženjem vsega tamošnjega prebivalstva. Preka sodišča komitejev delujejo po vseh vaseh in izrekajo smrtno in denarne kazni ter batine.«

Sofija, 24. oktobra 2. »Zora« piše: V okrajih Petriču in Čustendžu velja že več mesecev strogi prekli sod. Sedaj nameravajo oblasti uvesti po uredbi ministrskega sveta še strožje ukrepe. Občinske oblasti naj bi bile odstavljene, na njih mesta pa imenovani vsaki vojvode, ki bi bili neomejeni vladarji. V vojaški posadki mesta Petriča je bilo izvršenih mnogo večjih osebnih sprememb, ko so vse častnike in podčastnike, ki so osumljeni, da so Protogerovi pristaši, nadomestili s pristaši Vanče Mihajlova.

Parker Gilbert zopet v Berlinu

Belgija zahteva zase nesoremenjeno kvoto nemških reparacij. V Berlinu so skeptični

Bruselj, 24. oktobra (rt.) Ministrski svet je sklenil odkloniti vsako novo uredbo nemških reparacij in stoji na stališču, da mora ostati belgijska kvota nespremenjena. Parker Gilbert je po dolgotrajnih razgovorih s kraljem in ministri odpočival v Berlin.

Berlin, 24. oktobra (be.) S povratkom generalnega agenta za reparacije Parkera Gilberta se je pričela nova faza v pogajanjih za revizijo Dawesovega načrta. Gilbert bo najprej poročal nemški vladi o razgovorih in rezultatih svojih konference v glavnih mestih zaveznikih držav.

nakar se bodo prizadeti v najkrajšem času dogovorili glede časa in kraja konference strokovnjakov, ki se bo bavila s tem vprašanjem. Časopisje presoja položaj zelo skeptično, ker zahteva Belgija polno plačilo reparacij po Dawesovem načrtu.

London, 24. oktobra g. V uradnih krogih smatrajo, da ni umestno trenutno razpravljati o podrobnostih reparacijskega problema. Predloge naj stavi Nemčija in Francija. Angleški interesi gredo le za tem, da ne pride do revizije Dawesovega načrta na račun Anglije.

Velike katastrofe po vsem svetu

Strahovite poplave v Franciji in Italiji. — Podrla se je pivovarna. — Po osmih letih najdena trupla rudarjev. — Katastrofa na morju

Grenoble, 24. oktobra s. Poplave, ki so pred nekaj dnevi nastale v alpskih dolinah, zavzemajo katastrofalni obseg. V nekaterih krajih je voda narasla nad tri metre. Reka Isere je podrla nasipe in odnesla mostove. Prebivalstvo beži v višja nadstropja in višje ležeče kraje ter odnaša najpotrebnije s seboj.

Milan, 24. oktobra g. Močno narasla reka Oglio je poplavlja v okolici Bergama številne kraje. Močno prizadeti sta dve predelnici, v katerih je bilo zaposlenih 10 tisoč delavcev.

Malta, 24. oktobra g. Pri gradbi nove pivovarne se je udrila streha, ki je prebila vsa nadstropja do pritličja. Dosedaj so potegnili izpod razvalin štiri trupla. 29 oseb je bilo ranjenih. Boie se, da teži še nekaj žrtev pod razvalinami.

Praga, 24. oktobra g. V Lazi pri Moravski Ostravi je bilo v maju 1920 pri veliki rudniški katastrofi zasutih 96 rudarjev, iz-

med katerih pa 34 trupel vsled dušljivih plinov niso mogli izkopsati. Sedaj se je končno posrečilo prodrati v zasuti rov ter najti nekaj trupel. Trupla posameznikov so spoznali po številkah na varnostnih svetilkah, ki so jih našli ob okostju.

Boston, 24. oktobra (lo.) Ameriška ladja za prevoz petroleja »David Creed«, ki je odplula 1. oktobra proti Philadelphiji, je najbrže izgubljena z vso posadko. Ladja je zšla 15. oktobra v strahovit vihar. Kapitan parnika »Carnifax«, ki je prisel semkaj, je izjavil, da je prestregel brezlične klice na pomoč. Ko je dospel na označeno mesto, ni bilo o parniku nikakega sledu. Na licu mesta je bilo morje v okrožju več milijev pokrito s petrolejem. Ladja je šla 45 moš posadke.

Tucson, (Arizona), 24. oktobra g. Pozvedovalno letalo, ki je iskalo nekega pogrešanega dečka, se je zrušilo na zemljo. Vsi štirje potniki so zgoreli.

Priprava konvencij z Grčijo

Beograd, 24. okt. p. V ministru zunanjih del zastavljajo zaključna besedila petih konvencij, ki so v zvezi z načelnim sporazumom med našo državo in Grčijo, kakor je bil dosežen tekot potovanja z Venizelosom v Beogradu. Gre za konvencijo o pristaniški službi v Solunu, o železniškem prometu, o poštni službi, o veterinarski službi in za konvencijo o medsebojnih carinah. Konvencije morajo biti gotove do 30. oktobra. Med 5. in 15. novembrom odpočije naš zunanji minister dr. Marinković v Atene, kjer bodo svečano podpisane tako konvencije, kakor tudi pakt o razsodišču med Jugoslavijo in Grčijo.

Kraljev povratek iz Južne Srbije

Beograd, 24. okt. p. Kralj se je vrnil s potovanja po Južni Srbiji in je davi prisel v Topolo.

Škof dr. Jeglič v avdijenci pri papežu

Rim, 24. okt. s. Ljubljanski knezoškof dr. Jeglič je bil danes sprejet v avdijenci pri papežu.

Pariški odvetnik Torres pride v Zagreb

Zagreb, 24. okt. 2. Današnji »Narodni Val« poroča, da prispe 27. oktobra v Zagreb sloviti pariški odvetnik Henry Torres. V Zagrebu bo proučil akte in dokumente, ki so v zvezi z atentatom v Narodni skupščini od 20. junija t. l. Odvetnik Torres prevzema v procesu proti Puniši Račiću zagovornišvo privatna interesov rodbin v Narodni skupščini ni um... ih poslancev.

Smrt pod vlakom

Sisek, 24. okt. 2. Davi je tovarni vlak na progi med Novsko in Storo Petrovo povozil prožnega delavca Stjepana Fabjanovića. Vlak je 23letnega delavca popolnoma razmesaril.

Fašistične lokomotive

Pariz, 24. oktobra (be.) Notranji minister Sarraut se je brajovno opravičil italijanski vladi, ker sta dva komunisti v Nizzi skušala odrgati od italijanske lokomotive fašistični znak.

Lloyd George o Beli knjigi

London, 24. oktobra s. Kakor poroča »Daily Chronicle«, je Lloyd George izjavil na vprašanje, kaj meni o Beli knjigi, naslednje: »Listina potrjuje, kar sem rekel v Yarmouthu. Opustitev našega stališča v vprašanju dobro izvežbane rezerve pomeni, da bo vsaka razorožitvena konferenca komedija, ki pomeni popolno izdajstvo za svetovni mir. Po teh dogovorih lahko Francija postavi armado pet milijonov, Poljska dveh milijonov, Češkoslovaška en in pol milijona. Italija in druge evropske države tudi po pet milijonov mož. Kelloggova pogodba pod temi okolnostmi ni vredna niti voznice do Pariza za podpis pogodbe.«

Strategične železnice v Romuniji

Bukarešta, 24. okt. d. Prometni minister Dimitriu je potrdil novinarjem, da bo na železniški progi med Cernovicami in Marasakim v najkrajšem času položen drugi tir, da se pospeši poljski tranzitni promet do Črnege morja. To izjavo spravljajo v zvezo - vestni, da nameravajo obalo Črnege morja s poljsko romunske strani utrditi, da bi tako preprečili izkrcavanje ruskih čet v primeru oboroženega spora na pristojnih romunskih vojaških mestih na glasaio tudi pri tej priliki, da so poljsko-romunske vojaške pogodbe samo obrambnega značaja.

Veliki raport v Rimu

Rim, 24. okt. s. Mussolini je za jutri sklical 32 pokrajinskih tajnikov na veliki raport v Rim. Po poročanju prefekta in časopisnih ravnateljev je to zborovanje tretje zborovanje vodilnih mož fašizma, ki se je vršilo v zadnjih tednih v Rimu. Pri tej priliki bo Mussolini natančno opisal območje posameznih zastopnikov fašizma.

Italijanska intervencija v Angori

Carigrad, 24. oktobra (be.) Italija je intervenirala v Angori, naj prizna Turčija Ahmeda Zoga za albanskega kralja.

Slovenija je lani res plačala za 32 milijonov preveč davkov

Ljubljanska Zbornica za TOI postavlja »Slovenca« na laž in v uradni publikaciji v polni meri potrjuje naše navedbe

«Jutro» je 22. avgusta t. l. objavilo podatke o davčnih plačilih Slovencev v letu 1927; ti podatki dokazujejo, da se je pod vlado, v kateri so sodelovali klerikalci, davčna obremenitev Slovencev močno dvignila, dočim se je v ostalih pokrajinah naše države zmanjšala. Ugotovili smo, da je Slovenija leta 1926. plačala na tekočih davkih 196 milijonov 313.500 Din, lani pa 214 milijonov 068.300 Din, torej skoro 18 milijonov dinarjev več. Ker pa so se lani vplačila na neposredne davke v vsej državi napram letu 1926. zmanjšala za 135 milijonov dinarjev ali 7,3 odst., bi morala Slovenija, če bi se znižanje davkov enakomerno razdelilo na vse pokrajine, plačati namesto 214 le 192 milijonov dinarjev in je torej plačala 32 milijonov dinarjev preveč.

Te ugotovitve, ki dovolj jasno dokazujejo, kako se je davčni pritisk v Sloveniji pod klerikalno vlado povečal, so na klerikalce porazno vplivale, to tembolj, ker so bile s tem razkrinkane klerikalne izmišljotine, da se je pod njihovo vlado davčna obremenitev zmanjšala. Po znanih metodah so z zavajanjem hoteli zatajati ta bridka dejstva. Na vsi moč so zatrjevali, da so te številke »vzete prosto iz zraka«, da so »plod čiste demagogije«, da je »SDS svoje številke neke izkonstruirala«, da »Jutro« enostavno zamenjuje predpis in vplačila davkov, češ da je to »v duhu licemske jutrovske žurnalistike« in da v smislu klerikalne davčne politike »ni mogoče in je popolnoma izključeno«, da bi se bilo davčno breme Slovenije zvišalo.

Te dni pa je zbornica za TOI izdala namesto letnega poročila za l. 1927. knjigo pod naslovom »Prispevki k gospodarski statistiki Slovenije«. Ta knjiga, ki pač ni izšla iz »jutrovske žurnalistike«, popolnoma potrjuje naše trditve in postavlja klerikalce na laž. V tej publikaciji je na strani 48. objavljena točna statistika o vplačilih na neposredne

avke v Sloveniji v l. 1927; iz statistike posnemamo, da so lani znašala vplačila na tekoče neposredne davke v Sloveniji brez vplačil na davčne zaostanke 214.068.295.40 Din, dočim smo v letu 1926. (po publikaciji Zbornice TOI za to leto) plačali na tekočih neposrednih davkih brez davčnih zaostankov 196 milijonov 313.528.14 Din. Lani smo torej plačali na teh davkih za 17.754.767.26 dinarjev ali skoro 18 milijonov dinarjev več, kakor predlaskem.

Če tu primerjamo le vplačila na tekoče davke, ustrežamo s tem žeji »Slovenca«, ki je mnenja, da je treba vplačila na prejšnja leta izločiti, ker te obremenitve datirajo iz dobe, ko ni za finančno politiko v Sloveniji odgovarjala SLS. Uradni podatki, ki jih je objavila Zbornica za TOI, torej potrjujejo, da so bile naše številke, ki kažejo kako se je povečal davčni pritisk v Sloveniji pod klerikalno vlado, popolnoma točne in da niso vzete prosto iz zraka in niso izkonstruirane, kakor je to »Slovenec« v svoji zadregi zatrjeval, ko je hotel kriti klerikalno sramoto.

Tudi naša trditev, da je Slovenija lani v resnici plačala 32 milijonov Din preveč davkov, je povsem točna. Iz »Službenih novih« od 10. marca t. l. je razvidno, da so v vsej državi znašala lani vplačila na neposredne davke 1705.5 milijona Din. predlaskem pa 1839.9 milijona Din. Lani se je torej v vsej državi plačalo za 134.4 milijona Din ali 7,3 odst. manj davkov kakor predlaskem, dočim smo jih v Sloveniji pod protektoratom dr. Korošca plačali za 18 milijonov Din več. Če bi se tudi obremenitev Slovenije zmanjšala za 7,3 odst. (ali 14,3 milijona Din), tedaj bi morali plačati le 182 milijonov Din, dočim smo dejansko plačali 214 milijonov, torej 32 milijonov Din preveč. Tudi to našo trditev lahko vsak laik kontrolira in o njeni točnosti ni nikakega dvoma.

Madžarsko kraljevsko vprašanje

Objavljeno samo v enem delu včerajšnje naklade.

Tako rekoč brez vnanjega povoda se od časa do časa v madžarski, pa tudi v inozemski javnosti pojavljajo vesti, ki napovedujejo rešitev kraljevskega vprašanja na Madžarskem. Zadnje dni so postale te vesti posebno številne in niso izzevale le komentarje v vnanjih listih, marveč tudi precejšnjo vznemirjenost na Madžarskem v različnih političnih taborih in naposled tudi oficijelno Bethlenovo izjavo. Grof Bethlen je sicer izjavil, da rešitev vprašanja danes ni aktualna, ali oficijelni demantji so že davno nehali predstavljati argumente.

Pravi povod oživitve kraljevskega vprašanja je dejstvo, da v kratkem »princ« Oton Habsburški, sin bivšega cesarja Karla, doseže polnoletnost. Nasprotniki legitimistov, t. j. oni, ki smatrajo tega gospodiča za zakonitega madžarskega kralja, se boje, da bi skušali legitimisti izrabiti situacijo in na ta ali oni način postavili državo pred izvršeno dejstvo. Zato se hočejo tudi oni monarhisti, ki so pristali svobodne volitve kralja, prapravi za vsak slučaj; in nekatera znamenja vzbujajo domnevo da smatrajo ti krogi za potrebno, prehiteti legitimiste ter poklicati koga na prestol. Njihov kandidat je »nadvojvoda« Albreht, sin nadvojvode Friderika in vnuk nadvojvode Albrehta, ki se je slabo proslavil kot najhujši avstrijski centralistični avtokrat in krvnik ravno na Madžarskem. Monarhistični struji se bojita druga druge in budno pazita, da ne bi bili presenečeni.

Grof Bethlen igra pri tem dvoumno vlogo in nihče si ni na jasnam, kateri struji pripada. Javno mnenje pa nagiba k naziranjju, da je tudi Bethlen za Albrehta, da pa si sam ni na čistem, kako naj bi se rešil problem ponovitve madžarskega kraljevskega prestola. Kot zelo značilno pa se navaja dejstvo, da vzdržuje Bethlen dobre zveze z znanim Julijem Gömbösom, enim glavnih voditeljev madžarskega fašizma in hkrati enim poglavitnih propagatorjev projekta, da se na madžarski prestol pokliče nadvojvoda Albreht. In tega Gömbösa je Bethlen postavil za državnega tajnika v vojnem ministrstvu, kar je gotovo ena najkrepkejših pozicij državne oblasti; očitvidno je mož postavljati na to pomembno mesto v svrhu kontrole in za vsak slučaj.

Zdi se tedaj, da obe monarhistični struji le zbira svoje moči, da ne zapata druga drugi, ali konkretnega akcijskega programa da še nimata. Bethen, ki mu vlado podpirata obe struji, se samoučiva, da ga dogodki ne prehitijo in se vrh tega po pravici boji, da bi mu sprememba sedanjega stanja izvila vlado iz rok. Zato se trudi, da zadrži vsakršno določeno akcijo in čaka.

Koliko časa bo še trajalo, da je država kraljevina, a brez kralja, kdo bi mogel to vedeti. Madžarski »nacionalisti« pa so polni upanja, pričakujejo velikih dogodkov, ki naj državi ne lajo znotraj kralja, marveč restavrirajo tudi Madžarsko v nekdanjem obsezu. S te perspektive motrijo v Budimpešti kraljevske vprašanje in temu primerne bodo odločitve, kadar bodo smatrali situacijo za zrelo. Danes pa je vse skupaj še igra v kozarcu vode.

Proslava desetletnice v ČSR

Praga, 24. okt. h. Deseta obletnica obstoja republike je dala velebankam povod: da bodo proslavile jubilej z velikimi darovi za kulturne in socialne namene. Danes se je vršilo izrovanje predsednikov teh zavodov. Med drugimi so napovedani sledeči darovi: Predsedstvo državnega zavoda za socialno zavarovanje 35 milijonov. češka deželna banka 25 milijonov, češka hipotekarna banka 8 milijonov in drugi.

Poslanska zbornica je danes nadaljevala debato o proračunu. Razen tega se je razpravljalo o kulturnih vprašanjih. Seja je hotela popolnoma mirno. Strankini odbori so zavzeli danes stališče glede udeležbe pri slavnosti desete obletnice. Vse stranke so izdale svojim organizacijam navodila, da se jubileja udeležijo.

Iz strankarskega življenja v Vojvodini

Subotica, 24. okt. n. Z. t. m. zvečer bo imela subotička organizacija SD o svojo letošnjo skupščino. Referat bo narodni poslanec dr. Lilić o političnem položaju. Radikalna stranka namerava imeti 25. novembra svojo skupščino v Subotici in je bivši minister polipriprave Andra Stanković izjavil, da bodo prišli na to zborovanje tudi Vukičević, dr. Korošec, Daka Popović in vsi radikalni poslanci iz Vojvodine. Za ta zbor so se rše že velike priprave. V političnih krogih je veliko senzacije vzbudila vest, da pride Korošec na ta zbor, zlasti zaradi tega, ker se vrši v Subotici. Sodiijo, da bo takrat prišlo do fuzije tamošnje hratske nučke stranke, koje vodi je V. Rajić in ki je v temi zvezi z SLS, in radikalne stranke v Subotici.

Za enoten vojni red v Evropi

Dunaj, 24. oktobra. S. Ze dva dni zboruje tukaj evropska konferenca za vozne rede in dostavo vagonov. Na današnji seji se je razpravljalo o istočasnem uvedbi poletnega reda in poletnega voznega reda, datje o pripustitvi izven evropskih uprav na konferenco in končno o predlogu ravnatelja avstrijskih zvezanih železnic, da bi se vsi vojni redi izdelovali enotno in v njih uporabljala enotna znamenja.

Kratkotrilke izključene iz šol

Rim, 24. okt. d. Veleđ okrožnice rimskega vikarijata so bili včeraj kakor poročja »Giornale J' Italia«, obveščeni starši šolskih otrok, da se v šolnih zavodov v Rimu, da bodo od jutri dalje odsvolili od pouka vse učenke, čijih krila ne bodo segla pod kolena.

Zadnji dnevi habsburške monarhije

Svetovno zgodovinski preokret pred 10 leti. — Wilson zahteva popolno kapitulacijo Nemčije in odstranitev cesarja Viljema. Avstrijski ministri beže pred odgovornostjo. — Besnenje pljučne kuge v naših krajih

Dolgo pričakovani Wilsonov odgovor na noto Nemčije, ki je hotela zavleči pogajanja za premirje, da bi na novi Siegfriedovi obrambni črti izbila koikor mogoče ugodne premirne in mirovne pogoje, je končnoveljavno strl vsako nado centralnih sil. Wilson je zahteval popolno kapitulacijo nemške armade ter izročitev vsega orožja in vojnega brodovja. Predvsem pa je zahteval odstranitev cesarja Viljema in njegove klike.

Ta poslednji udarec je izzval v Nemčiji splošno preplešenje in levičarski listi so ponavljali z vse večjo vehemenco, da interes države in ljudstva zahteva takojšnji odstop cesarja. Naglašali so njegovo krivdo in odgovornost za življenje doslej padlih nemških vojakov ter pozivali okolico cesarjevo, naj vendar kdo dopove tiranu, kaj je njegova dolžnost.

Avstrija je medtem že shirala zaradi Wilsonove note, ki je avstrijski vlad nalagala dolžnost, da se pogaja neposredno z Jugoslaveni in s Čehoslovaki. Zunanji minister baron Burian se je posvetoval na vseh straneh, kaj naj odgovori Wilsonu in je vlada sklenila, da je najprimernejši čas, da otvori s svoje strani polemiko o nazorih ameriškega predsednika, ki se jim da z avstro-madžarskega državnopravnega stališča tako krasno ugovarjati. Preden pa je bil odposlan odgovor, je baron Burian sam otvoril serijo ministrskih demisij. Njegovemu vzgledu sta takoj sledila mini-

strska predsednika Weckerle in Husarek.

Narodno Veče v Zagrebu je poslalo v Švico kot svoje zastopnike dr. Korošec, dr. Žerjavi in dr. Cingrijo. da se sestanejo z emigrantskim odborom in se dogovore za skupen nastop. Obenem je naša najvišja oblast ponovno pričela snovanje narodnih straž, povdarjajoč, da se bližajo resni časi, ko bo naša domovina ogrožena od tugego vojaštva, ki drvi s fronte ob Piavi. Avstrijska vlada je ustregla prvi zahtevi Narodnega Veča in dovolila povratek kadrov jugoslovenskih polkov v domovino.

Tudi drugi znaki so kazali, da je Avstrija prav na koncu svojih sil. Časopisi so se pritoževali nad prehranjevalnim uradom, iskali krivca, ki je povzročil popolno prenehanje dobav prehrane ter priporočal ljudem, naj štedijo z živili in drugimi potrebščinami, saj danje življenja, naglašujoč, da prihajajo negotovi in bridki časi. Med ljudstvom, oslabilim po petletnem gladovanju, je divjala pljučna kuga in grozoten je še danes pogled na dolge vrste smrtnih oznanil v naših časopisih pred 10 leti. Dan za dnem jih je bilo po par tiskanih strani. Španska je kosila ravno med ljudmi najboljših let in samo politični dogodki s svojo napetostjo so povzročili, da je prebivalstvo nekako pozabljalo na epidemijo in ni zapadlo v paniko.

Vagoni

Vagoni menda nikjer drugod ne prizadenejo toliko hudega kot pri nas. Je že res, povsod se prepeti ta pa tam, da vlak koo povozil, toda ni tako strašno, marsikdo sam leže na tračnice. Tudi pri nas včasih padne s tira kak vagon, na nekaterih progah je v eni smeri vso zimo mraz, v kupelji je toma. — Pogledite, je rekel zadnjič Vojta Lazič v parlamentu, pogledite samo tretji razred na katerem koli vlaku, posebno pa na teh ozkotirnih progah, in naši boste mizerne razmere. Nema osvetljenja nikada. Narod je vedito v mraku v trečji klasi. (Cit. po Politiku.)

Toda pri nas se godijo še vse hujše reči: časih vagoni ne pridejo in vse je iz tira. Pred dnevi so izprli par tisoč slovenskih delavcev, in komaj se je to nekako uredilo, že pišejo iz Zagreba: na trgu primanjkuje drv, cene so zrastle visoko čez mero, vagonov ni, ljudi je strah pred zimo.

Kakih 50.000 vagonov, pravilo, zmore park naših železnic. Kakih 20.000 od teh jih je polnjenih in invalidnih izžubelih na slepe tire po vseh večjih postajah države, nekaj tisočev brezdomskih družin se za njihovimi tenkimi, razbitimi stenami stiska pred mrazom. Tam stojijo, nikoli več se jim ne premaknejo koleca, kar tako polagoma razpadajo in rjavijo in vse je narobe zavoljo njih.

Cas je, da bi se že vendar našel nekdo, ki bi vse te reči, ki jih je toliko na vseh mogočih slepih tirih pri nas, počel reparirati.

Zadeva misijonskih kongregacij v Franciji

Člena 70. in 71. francoskega finančnega zakona za l. 1929. ki je predložen z razpravo obema zbornicama, sta izzvala veliko besedno borbo v Franciji in nekateri so prerokovali celo, da pride zaradi tega do izstopa socialistično-radikalnih ministrov iz Poincaréove vlade. Nacionalne slege in do težke politične krize. Ta dva člena dovoljujeta nekaterim misijonskim redovom, da ustvarijo noviciate v Franciji, s čimer bi se pomnožili naraščaj za njihov delovanje v kolonijah in prekomorskih deželah. Tem kongregacijam naj bi se vrnilo tudi nekaj zaplenjenega premoženja, v kolikor je še razpoložljivo.

Levičarsko časopisje je obojevalo Poincaréja in Brianda, da sta brez znanja Herriotja. Panlevéja in drugih ministrov, ki pripadajo strankam bivšega levičarskega kartela vthotapila ta dva člena v načrt finančnega zakona. »Ere nouvelle« n. pr. je pisala: »Ta člen 71, ki znači najhujši obrat na desno, kar jih je bilo zadnjih 50 let, ta člen, ki dezavira celo naše laško delo, sploh ni bil predložen v pretres ministrskemu svetu.« »Quotidien« je govoril o »prelomni pogodbi, in napadal »zarotnike, ki so hoteli vthotapiti kongregacije v Francijo. Zahteval je, da mora Poincaré, če je kriv ali ne, nemudoma umakniti oba člena.

Z druge strani je klerikalni tisk triumfalno predstavljal zadevo kot začetek konca laiškega režima in prvi korak k popolnemu povratku v dobo pred l. 1901. in 1905.

Del časopisja, pa ne razmišljal stvar niti neje in hladneje. »Homme libre« je pisal, da hoče vlada »pod režimom ločitve cerkve od države utrditi verski mir v zemlji«. Drugi so trdili, da je vladin predlog logična posledica vzpostavitev odnosov z Vatikanom, da pa nikakor ne ogroža laiškega režima.

Vlada dolgo časa ni odgovarjala na napade. Oglasil se je edini Herriot, ki je izjavil, da se o inkriminiranih členih finančnega predloze ni nikoli razpravljalo v ministrskem svetu. Ta izjava je polemiko še bolj poživila, ker se je sedaj res zdelo, da so na delu neke temne sile. Končno se je čutila vlada primorana, da izpregovori.

Na zadnjem ministrskem svetu je podal Poincaré obsežno izjavo o historijatu vse zadeve. Iz te izjave sledi, da imitator ni bil morda predsednik vlade Poincaré, marveč zunanji minister Briand, s katerim se je sporazumel tudi notranji minister Sarraut. Poincaré je šele na zahtevo teh dveh sprejel oba člena, s katerima se je seveda tudi osebno strinjal, v svoji načrt finančnega zakona za l. 1929. Briand je republikanski socialist in Sarraut socialistični radikal, oba torej izrazita pristaša laiškega režima, saj je bil baš Briand glavni borec za zakon o ločitvi cerkve od države z dne 9. decembra 1905. Če je sedaj Briand pred-

lagal, da se vneseta člena 70. in 71 v finančni zakon, je to storil zategadelj, ker smatra, da v ničemer ne nasprotujeta laiškimu zakonomu iz l. 1901 in 1905., in ker je zgolj hotel podpret francosko propagando v inozemstvu, ki so jo v precejšnji meri vzdrževali in jo še vzdržujejo nekateri misijonski redovi, katere pa vedno bolj izpodirajo laški in nemški misijoni, zlasti v latinski Ameriki. Brianda so torej vodili samo oziroma na francosko propagando v inozemstvu. Niti govora ne more biti o tem, da bi on hotel vthotapiti razne klerikalno-bojevne redove v Francijo.

Ministrski svet je sklenil, da sicer ohrani oba člena v finančnem predlogu za l. 1929, da pa za njuno sprejetje ne bo stavil vprašanja zaupca. Tako bo o vseh zadevah odločal parlament. Ta lahko oba člena zavrne in zato pač ne bo prišlo do ministrske krize, če pa ju sprejme, bo storil to gotovo v taki obliki, da bo napadeno tolačenje nemogoče. Na vsak način je bilo veselje klerikalcev nad »uničenjem laiškega režima« v Franciji, prežgovanje Francoske republike ne bo tako zlepa postala paradiž klerikalizma.

Velika letalska nesreča na Češkem

Prerov, 24. okt. g. Nad mestom se je danes okoli petih popoldne pripetila velika letalska nesreča. Vojaško letalo tipa »S 16« je na poletu med Prosnicami in Olomuccem kriziralo kakih 60 m visoko nad mestom Prerovom. Pilot je nenadoma izgubil oblast nad letalom, ki se je zrušilo na streho neke stanovanjske hiše. Istočasno se je vnel požar, ki je prešel tudi na streho. Požar so gasilci kmalu pogasili. Pilot korporal Ondraček je bil takoj mrtev, letalo je popolnoma razbito.

Prvovrstni kuhar na »Zeppelinu«

Newyork, 29. okt. s. Popravila »Grofu Zeppelinu« so končana. Drakoplov je zopet napolnjen s plinom. Dr. Eckener je sprejel med posadko prvovrstnega kuharskega mojstra, ki mu bodo pomagali štirje kuharji, da bo lahko med vožnjo po zapadni Ameriki zadostil zahtevam razvajenih Američanov.

Če gre bankir na divjo kozo

Budimpešta, 24. oktobra g. »Esti Karier« poroča iz transilvanskega mesta Deve, da se je pariški bankir Tauphar, mož baronice Grödel, pri lovu na neko divjo kozo, ki jo je ustrelil, prevrnil v prepad in padel tako nesrečno, da je kmalu umrl.

Ljubljanska drama

Gostovanje gospe Nade Gabrieličeve Sinoči je gosovala v »Pohušanju« kot Jacinta gospa Nade Gabrieličeva s prav posebnim uspehom. Bila je deležna iskrenega odobravanja; prešla je tudi več šopkov cvetic. Sloves, katerega si je ga. Gabrieličeva pridobila kot Jacinta v mariborskem teatru, je s sinočnim nastopom zopet potrdila. V Jacintini iščejo razlasevalci Cankarjeve umetnosti vse mogoče, kar je in kar ni, kar bi bilo in kar bi moglo biti. Zdi se mi, da je gospa Gabrieličeva povedala z Jacinto tisto, kar Jacinta v resnici je: Jacinta, drobna deklica, vsa srčkana, sladkorna kakor bombonček, bela kakor je bilja bela. Vse to je gospa Gabrieličeva podala z neverjetno lahkoto, rekla bi: skoraj igraje. Videti pa ji je, da je šla več ali manj svojo pot, ki se je precej ločila od poti ostalega ansambla. To je pač razumljivo! G. Jan ji je bil pravi Peter; v svoji vlogi je včeraj briljiral. Poudaril bi še, da je ga. Gabrieličeva glasovno bila maked preslabotna. Nemara bi se to moralo pripisati dokaj manjšim teatralnim prostorom v Mariboru in Ptuj, kjer je do zdaj nastopala.

Obisk je bil izredno dober, publika zelo zadovoljna, aplavza mnogo, mnogo. O. K.

Ogenj na Kralja Petra trgu

Snoči med 19. in 20. uro se je vnel v hiši dr. Pogačnika na Kralja Petra trgu 8. tram, ki vodi od dimnika v strop. Pravčasno poklicani mestni gasilci so po trčeturnem gašenju pogasili ogenj in odstranili nadaljnjo nevarnost. Ker so morali pri gašenju podreti strop, znaša škoda par tisoč dinarjev.

Hmeljski trg

Zatec, 24. okt. h. Na hmeljskem trgu od včera ni bilo sprememba.

Zopetni načrti za ostrejši nastop proti KDK

Hujskaška obrekovanja v režimskem tisku. — Izmišljotine o zvezah KDK s framazoni. — Dr. Trumbićeva pot v inozemstvo

Beograd, 24. okt. r. Kakor se zatrjuje v tukajšnjih političnih krogih, se vlada zopet ukvarja z ostrejšimi ukrepi proti KDK. Zlasti po shodu v Sisku je zavladalo v vladnih krogih veliko razburjenje, ker se je izkazalo, da so bili napadci vsi računali z razcepom v KDK in da so se ponesrečili vsi poskusi, naščuvati prečanske Srbe proti Hrvatim. Kakor se naglašja, se trudi zlasti dr. Korošec, da bi pridobil ostale skupine vladne koalicije za kar najostrejši postopek proti KDK. V zvezi s to namero vlade je menda nova gonja proti KDK, ki se zadnje dni pojavlja v režimskih listih, zlasti pa v glasilu dr. Korošca, ljubljanskem »Slovenec«, z raznimi izmišljotinami.

Tako je zadnje dni začel »Slovenec« in za njim ostali režimski listi podkati KDK republikanstvo, trdeč obenem, da je to vpliv framazonerije, ki da gospodari v KDK. Da bi te svoje trditve nekako dokazal, je spaval framazon v zvezo s pariškim listom »Cri de Paris«, kojega članek je pred dnevi ponatisnil zagrebški »Narodni Val« in bil radi tega zaplenjen. Če se upošteva, da je dr. Korošec notranji minister, izfabriciranje te čudne zveze ni nikaka uganka.

Razkol v socialnodemokratski stranki?

Zanimive zagrebske informacije. — Razdor na državni konferenci v Zemunu. — Poslanec Petejan ni več član stranke?

Zagreb, 24. okt. r. »Jutarnji list« poroča iz Beograda, da je imela te dni socialnodemokratska stranka Jugoslavije konferenco v Zemunu, kjer so razpravljali o položaju v stranki, kakor tudi o političnem položaju po dogodkih 20. junija. Ob tej priliki je došlo do razkola med skupino, ki ji načelujeta bivši minister Vitoimir Korač in bivši poslanec Nedeljko Divac ter oportunistično skupino z beograskim odvetočnikom Topalovićem na čelu. Skupina Korača in Divca je namreč zavzela stališče, da se imajo dogodki 20. junija smatrati kot zadnji povodi za končno obračunavanje s sedanjim režimom. Ta skupina je zahtevala, naj se socialni demokrati v borbi proti sedanjemu režimu pridružijo ostali opoziciji. Proti temu naziranjju je nastopila Topalovićeva skupina, ki je zagovarjala samostojnost akcije socialnih demokratov brez vmešavanja v srbsko - hrvatski spor, za katerega proglasa odgovorno tudi opozicijo.

Večina je bila na strani Divca in Korača ter je sprejela resolucijo, ki pomenja razkol v socialno - demokratski stranki. V tej resoluciji se poudarja, da je nesrečni razvoj privedel do znanih krvavih dogodkov 20. junija v Narodni skupščini, ki so brez primera v zgodovini; da so dogodki 20. junija ustvarili v državi razmere, ki duše državo in narod in ki so razbile državo v dve fronti in da pada politična odgovornost za krvavi dogodek 20. junija na vlado ter na stranke, ki so bile takrat na vladi. Zato je resnična dolžnost vseh pobornikov demokracije, zbrati vse svoje sile ter jih organizirati za borbo proti sedanjemu stanju v državi in takemu reakcionarnemu razvoju dogodkov. Socialni demokrati imajo kot odločni poborniki demokracije dolžnost, storiti vse, da se dovede politično

življenje naše države na pot čistega parlamentarnega sistema. Zaradi dosege tega cilja je treba pozvati k skupnemu sodelovanju vse politične stranke, ki se izražajo za povratek političnih svobodnih državljanjskih pravic in naprednejše socialne politike.

Zahtevati se mora razpust sedanje Narodne skupščine ter izvedba popolnoma svobodnih volitev. Ustaviti se morajo preganjanja m škane, ki se vrše po vsej državi nad delavci in siromašnim seljaštvom. »Jutarnji list« poroča, da stole na strani te skupine mlajši socialistični delavci, nadalje zagrebški, banatski in baški socialisti, torej vsi razen pristašev Topalovića in posl. Petejana, ki sodelujejo z zemljoradniki v Narodni skupščini. Socialnodemokratska stranka namerava ba je te dni stopiti v stik z zemljoradniškim klubom in zahtevati od njega izstop iz Narodne skupščine, smatrajoč, da vsak narodni poslanec, ki po 20. juniju še sodeluje v Narodni skupščini, vzdržuje sedanji režim, zaradi česar postaja odgovoren za nadaljevanje sedanjega stanja. Kar se tiče posl. Petejana, se naglašja, da so slovenski socialisti s svojim sklepom, sprejetim na pokrajinski konferenci v Celju, naročili posl. Petejano, da mora zapustiti Narodno skupščino in se solidizirati s KDK. Ker se posl. Petejan ni odzval pozivu merodajnega strankinega fora v Celju in v Zemunu in ker je postopal napram svojem stališču, smatra socialnodemokratska stranka, da se je s tem sam izključil iz nje.

Poostritev španske diktature

Pariz, 24. okt. s. Kakor poroča »Journal«, bo general Primo de Rivera 27. oktobra, ko se zopet vrne v Madrid, temeljito spremenil svojo vlado.

Naši kraji in ljudje

Sorodniki in sopotnik o Hristoviću

Zasledovanje morilca še vedno brez uspeha. — Hristović je denar dobival od doma. — Kaj izpoveduje Bošković?

Navzlic intenzivni preiskavi beograjske policije doslej še ni mogla pribaviti podrobnih informacij o morilcu Cirilu Hristoviću. Novica, ki se vzdržuje na Gorenjskem, da se je morilec še tisto jutro po umoru iz Dovjega preko Jesenic vrnil v Beograd, je razširjena tudi v Beogradu in se celo govori, da se je morilec sam javil oblasti, kakor da je opravil zasluženo delo s tem, da je odstranil mladeniča, ki je glasom dokumentov, najdenih pri njem, imel upravnarhistične naloge. Vse te govorice pa beograjska policija energično demantira.

Poročilo iz Radovišta.

Hristovićevi sorodniki v Radovištu so sicer poslali beograjski policiji nekatere informacije, ki sicer ne podajajo nikake slike o pokojnikovih ilegalnih zvezah, pač pa zatrjujejo, da je denar, s katerim je mladi akademik razpolagal, bil njegov redni dohodek od veleposredstva in sta mu mati, odnosno brat Metod vsak mesec redno pošiljala prispevke. Mati in brat nista nasprotovala, da je pokojni Ciril imel svobodni način življenja in da je denar zapravljaj tudi v nočnih lokalih. Bila je njuna sodba, da se mladi akademik lahko razživi, ako poleg tega izpolnjuje svoje študijske obveznosti. Fant je bil sam svoj, za družbo ni mnogo maral in je bil tudi napram svojim sošolcem že od nekdaj rezerviran.

Mati in brat potrjujejo, da je Ciril že parkrat hotel dobiti potni list za inozemstvo, kar pa sta mu odločno branila. Zato sta prepričana, da se je Ciril podal na Jesenice zgolj zato, da bi se pred izpizom prethitotapil v inozemstvo in da je padel kot žrtev zavrtnega tovariša.

Zasliševanje Boškovića v Monakovem.

Vojislav Bošković, ki se je usodnega večera vozil v istem kupeju kakor Hristović, je bil v torek zaslišan na policiji v Monakovem, kjer se nahaja v svrhu studij. Izjavil je, da nikoli prej ni poznal Hristovića. V vlaku sta se mimogrede seznanila in Hristović se je predstavil kot pravnik beograjske univerze in je z vnmemo pripovedoval, da bo 26. t. m. poлагal drugi izpit. Tožil je, kako žal mu je, da je izgubil dva semestra radi tega, ker se je po maturi vpisal na medicinsko fakulteto, katere se je že v drugem semestru naveličal in tako ni mogel že predlanskim v juniju polagati prvega izpita. Pripovedoval je Boškoviću, da potuje v Ljubljano zgolj zato, da se na vožnji malo razvedri in uredi svoje misli, da bo lahko svež in sigen svojega uspeha stopil pred izpitno komisijo.

Ko je vlak dospel v Ljubljano, se je Hristović poslovil od Boškovića in odšel iz vagona v spremstvu svojega molčečega tovariša, katerega mu Hristović ni predstavil in je ves čas molče ždel pred sebo, slušajoč malobrižno razgovore med Hristovićem in Boškovićem. Bil je enakih let kakor Hristović, običen v črno obleko, temnih las in temno-

rjavih očeh, srednje postave, pravi južnaški tip. Kaj sta Hristović in nepoznani spremljevalec, ki sploh ni vzbujal nobene pozornosti, imela med seboj in kaj se je s Hristovićem zgodilo po odhodu iz vagona, tega Bošković ni mogel niti slutiti.

V Hristovićevi obleki najdeni spisi.

Beograd 24. oktobra, r. V beograjski javnosti vlada vedno večje zanimanje za preiskavo o zagonetnem političnem umoru na Jesenicah. Danes zjutraj se je po mestu raznesla vest, da so Hristovićevo ruplo na tistem zopet izkopali in vnovič preiskali obklo. Pri tem so našli v obleki spretno zašit papir s spiskom cele vrste oseb. Policija je na vprašanje novinarjev izjavljala, da ji o vsem tem ni ničesar znano. Medtem pa je prispela iz Ljubljane vest, da ima enako poročilo tudi »Jutro« in da se je eks-humacija res izvršila in to celo na zahtevo beograjske policije. Obenem so se začele po Beogradu širiti govorice, da j e bil seznam oseb nekaka proskripcijska lista ljudi, ki so jih makedonskijušči obsodili na smrt. Med njimi so ba je najuglednejše osebe iz našega javnega in političnega življenja. Kako je prišel Hristović do tega seznama, je še nepojasnjeno. Policija molči o vsem tem ko grob in je zato nemogoče dobiti kake zanesljive podatke.

Vezati pakete z motorizom Grouppe = biti zadovoljen!

2. V lastnem interesu napravite poskus z »Gamma« sredstvom za las!

V carstvu vsemirja

(V. filmsko predavanje ZKD.)

Človek je že od nekdaj čutil potrebo, razjasniti si cilj svojega življenja na svetu in zavzeti neko stališče napram vsemu, kar ga obdaja. V takih trenutkih je človek dvigal svoj pogled k nebu. Karkoli je videl tam gori brezmejno velikega in neskončno lepega, vse to mu je bilo v življenju nekaj tajnstvenega in nerazumljivega. Zato najdejo učenjaki in astronomi današnje dobe v zapiskih starih zvezdoslovcev poleg mnogoterih dragocenih misli in ugotovitev tudi take trditve, ki so se mogle roditi le v glavah z bujno domišljijo in svetim strahom pred naravo — večnostjo!

Astronomija je nedvomno ena najstarejših znanosti, s katero se je pečalo človeštvo. Ptolomej, Galilei, Kopernik, Kepler, Newton, Einstein so imena, ki so danes znana slehernemu izobražencu. V filmu, ki ga je postavila ZKD na sedanjí svoj program, bo imela publika priložnost spoznati vse te slavne moze, obenem pa tudi seznaniti se z njihovimi znanstvenimi teorijami. V filmu je tudi zelo zanimivo fantastično potovanje na najrazličnejše planete, ki jih človek vidi pred seboj grafično predstavljene, jih spoznava kakor zemljo, na kateri živimo.

Mnogo lepega vidiš v tem filmu, mnogo vzvišenega, veličastnega: da človek stoji z globokim čuvstvom spoštovanja pred veličino stvarstva in s ponižno povešeno glavico spozna, da smo napram vsemu temu le stvarice — ljudje!

K temu filmu bo predaval in razlagal g. prof. Dolžan, ki bo pojasnil še vse ono, kar bi bilo v filmu nerazumljivo. Poset te prireditve pa moramo zbog izredne lepote in zlasti zaradi velikih zanimivosti, ki jih odkriva film, vsakomur najtopleje priporočiti. Opozorjamo na ta film šolske kroge, zlasti dijaštvo srednjih šol, kateremu bo ta film pri posku mnogo koristil. Vrstni red in začetek predstav bo objavljen jutri!

Pristanek letala zaradi goste megle

Cerkljica, 24. oktobra

Današnji popoldan je bil meglen, deževen, naravnost pust. A baš to je bilo vzrok, da je prišlo nekaj življenja in živahnosti v naš vedno mirni in skromni trg.

Okrog 13. popoldne smo začeli v zraku brnjenje motorja. Visoko nad pokrajino je letel aeroplan. Čigav je, se ni dalo razločiti. Pa to za enkrat ni bilo nič posebnega. Često drve nad nami letala in smo že vajeni pesmi njihovih motorjev. Toda tokrat motor kar ni hotel utihniti in letalo ni hotelo izginiti izpred oči. Ko smo že menili, da ga bodo zakrili oblaki, se je letalo obrnilo in letelo v isti smeri nazaj, kakor je bilo prišlo. Pa se je zopet obrnilo, kakor v zraku tavajoč pišč. V vijugah in lokih, zdaj večjih, zdaj manjših, zdaj višje, zdaj nižje se je sukalo nad pokrajino. Polagoma smo razločili njegov odznak: I-AEDO. Poletavanje, ki je bilo zares krasno in za mnoge čisto nov dogodek, je trajalo najmanj četr ure. Kmalu je postalo vsem jasno, da bi se letalo rado spustilo na tla in da išče pramernega prostora za pristanek. In res, kar naenkrat se spusti čisto nizko in že poskakuje kolesa po zemlji. Letalo je pristalo popolnoma gladko v neposredni bližini hiš.

Od vseh strani so k letalu pohiteli ljudje. Takoj so bili na mestu tudi varnostni in drugi oblastveni organi. O letalu in vzrokih pristanka nam je pilot povedal naslednje:

Letalo je potniško, last družbe, ki vzdržuje zračni promet med Dunajem in Rimom ter nosi napis: »Transadriatica Wien—Venezia«. Je enokrilnik s enim motorjem, tipa Junkers. V kabini je prostora za štiri potnike. Z letalom se je vozil samo en potnik, Dunajčan g. Dub. ki je vstopil v Gradcu, kjer je letalo startalo ob pol 12. dopoldne. Običajna zračna linija teče v bližini Celovca. Zaradi velike megle pa je bilo letalo danes ubralo pot čez Slovenijo. Od Ljubljane dalje je megle tako ovirala polet, da je moral končno v Cerkljico pristati. — Potnik Dub se je odjedal z vozom na Rake in nato z brzovlakom proti Rimu, pilot Vincenzo Burrattini pa je moral z letalom prenočiti v Cerkljici. Pilotira že od l. 1913 in je po izjavi g. Duba, ki se je z njim že parkrat vozil, prav zanesljiv v svoji službi.

K gladkemu pristanku letala je precej pripomogel narednik-pilot Jeranje službojoč pri letalskem polku v Novem Sadu, a se sedaj nahaja v Cerkljici na dopustu. Cím je uvidel, da je letalo zaradi megle v stiski in išče pramernega prostora za pristanek, je narednik sredi polja zakuril ogenj, da se je dvignil dim. Obenem je dal jati potrebna znamenja, ki jih je pilot opazil in nato takoj brez nesreče pristal.

prodaja vstopnic v Matični knjigarni. V Mariboru bo njegov koncert drevi, v četrtek.

Gostovanje Burgtheatra v Zagrebu. Dunajski Burgtheater bo tudi letos gostoval v Zagrebu in sicer z dramama »Minna von Barnhelm« in »Strahovi«.

»Faust« z gospo Villan-Kunčevu in g. Krizajem. Drevi v četrtek se bo pel v ljubljanski operi Gounodov sloveči »Faust«. Vlogo Margarete ima ga Zinka Villan-Kunčeva, vlogo Meftisa pa g. Josip Krizaj kot gost. V naslednji vlogi nastopi g. Banovec. Dalje poje ga Poličeva, gđ. Španova in gg. Janko in Perko. Plesne točke je nastudiral g. Golovin. Dirigira g. kapelnik Balatka. Predstava je za abonente D.

Nova drama Milana Begovića »Diogenes«, ki se bo v kratkem vpriporila v hrvatskem gledališču v Zagrebu, izide prihodnje dni v založbi Društva hrvatskih književnikov v Zagrebu.

Nov literarni list v Zagrebu. Hrvatski književnik dr. Slavko Ježić bo začel izdajati mesečnik za literarne informacije »Književni život«, ki naj vodi bibliografijo in seznanja naše ljudi s književnim življenjem inozemstva. Obeta tudi slovenske prispevke.

Literarni večeri in matineje v Pragi. Klub modernih založnikov v Pragi napoveduje ciklus literarnih večerov in matinej, na katerih se bodo brali odločki spisov modernih čeških pisateljev, uvodno besedo pa bo imel kak kritik ali esejist. Tu bodo lahko nastopali tudi mladi pisatelji, ki se niso izdali svojih spisov in se tako podvržli prvi javni »preizkušnji« pred občinstvom.

Sadje in bob v Selcah

Škofja Loka, 24. oktobra

V nedeljo so praznovali v Selcah »bobot« ob tej priliki povabili znanca na staro domačo slavnost, na žegnanje in obenem prirejeno sadno razstavo.

Reči moram, da so se gospodinjke kar najbolj postavile s bobom in štruktijo, zastali pa tudi sadjarji niso z izredno lepim sadjem, kakršno sem na letošnjih ljubljanskih sadnih razstavah zamen iskal.

Sadjarstvo ima v dolinah, ki se stekajo v Škofjo Loko, staro zgodovino enako Kolomonovim žegnam, začrnelim podobam, ki datirajo še iz časov Visoke kronike. Zato ni čuda, da se tam dobe sorte, ki bi jih drugod in v novejših pomologijah zastoni iskal.

Razstave se je udeležilo okrog 70 kmetov s preko 300 vzorci jabolk, od katerih ima vsak večje množine sadja na prodaj. Ker mi danes sadjarstvo zaradi nastalih težkih razmer samo lokalnega pomena, da se sadjar s sadjem in lepo zbirko postavi, v svoji preprostosti pa ne ve, kako bi to izrazil, smatram za potrebno interese opozoriti na Selško dolino, kjer je letos nasprotni drugim krajem izredno ugodna sadna letina. Tozadevne informacije daje Sadjarska podružnica v Selcah pri Škofji Loki.

V črni okvir

Pod tem naslovom je priobčlil »Slovenec« 4. t. m. nesramen in žaljiv napad na učitelja Germeka in Smajdeka in na učiteljico Bukovčevu. Šolski upravitelj Germek je vložil tožbo proti »Slovencu« odnošno proti odgovornemu uredniku g. Terseglavu, ki pa je v svesti si težkih kazenskih posledic in denarnih stroškov izdal pisca dotičnega članka.

To je g. Aleksander Jeločnik, učitelj v St. Vidu nad Ljubljano, znan pristaš SLS in vnet Slomskar. Za »črni okvir« bo sedaj odgovarjal pred sodiščem g. Jeločnik in bo nosil tudi vse zle posledice.

Stoletnica znanega slovenskega podjetja

Mokronog, 24. oktobra

Redek jubilej bo obhajala dne 27. t. m. tovarna usnja Franceta Pence v Mokronogu. Leta 1828, dne 29. oktobra je kupil Andrej Penca, stari oče sedanjega posestnika, od gospe Josipine pl. Vitalis posestvo, na katerem se je naselila rodbina Penca in začela z usnjarsko obrtjo. Seve je bil začetek skromen. En pomočnik in en vajenec sta obdelavala kože; a že v par letih se je obrat povečal. Pet delavcev se je naselilo v delavnici in Pencovo usnje je bilo kmalu znano po vsej Dolenjski. Na selmih je bil glavni promet.

Leta 1856. je prevzel delavnico stari Franc Penca ter izdelaval vse na roko. Bil je znan daleč okoli; vse ga je poznalo. Zadovoljen je bil z obrtjo in je ni posebnost povečal. Ni pa bil zadovoljen sedanjí posestnik! Znanje, ki ga je pridobil v tovarnah na Dunaju, na Češkem, v Švici, v Nemčiji, posebno v Hamburgu, je hotel dobro porabiti. Stroj za strojem le, priromal v novo zidano tovarno, vse je gonila lokomobila. Po požaru l. 1911 je tovarna zrastle večja in obširnejša in velika nova lokomobila je začela vršiti obrat. Kakšen napredek od leta 1899, ko je sedanjí lastnik prevzel tovarno.

Zdaj je tovarna opremljena z najmodernejšimi stroji, zmora vsako delo, konkurira v finisti in kakovosti blaga tudi z inozemstvom. Naj 50 delavcev posluje ob strojih; vsa tovarna je električno razsvetljena in te dobrote je deležen tudi trg Mokronog. Izdelki so znani po vsej naši državi, pa tudi v inozemstvu so priljubljeni. Ob stoletnici vlada splošna želja, da bi podjetje še nadalje cvetelo. Sai je Dolenjska že itak revna na industriji. Naj bi jo vsi čimiteji podpirali, da bo lahko redila otroke svoje grude. Ravno Pencovo podjetje daje lep dokaz, kako se lahko gospodarsko dvigne Slovenec, ki je priden in podjeten.

Zaradi nesrečne ljubezni...

Jesenice, 24. oktobra

Snoči po 22. uri se je zasturpila z lizolom 20-letna Hilda Peklarjeva, hči uglednega gostilničarja in posestnika. Ko so se domači ravno odpravljali spat, so čuli iz Hildine spalnice vzdihovanje in klice na pomoč. Prihiti so hitro na mesto nesreče ter našli mladenko, ki se je vila v strašnih krčih. Poklicani zdravnik dr. Viktor Marčič je prihiti takoj, da bi nesrečnici mudi pomoč, toda ves napor, da bi ji rešil življenje, je bil žal, brezuspešen.

Pokojna Hilda, simpatično dekle, v cvetu mladosti, je dovršila z dobrim uspehom meščansko šolo na Jesenicah in je obiskovala tudi trgovsko šolo v Ljubljani. Motiv samomora je domnevno nesrečna ljubezen.

Naj bo pokojnici zemljica lahka, ugledni obitelji pa naše iskreno sožalje!

Na sledu drzni vlomski družbi

Ljubljana, 24. oktobra

V poznih nočnih urah, ko ponehava po mestu promet, prično prhutati iz ulice v ulico črne sence, ki se plazijo okrog oglov hiš, utonejo v vrtovih ali pa se potegnejo čez razna hišna dvorišča. Med tem, ko stanovalci v hiši spe najslajše spanje, zakrta v teh ali onih vratih vetrih in se zgage prihujena postava, ki smukne po stopnicah, se splazi v podstrešja ali celo v premalo zavarovano stanovanje. K tej ali oni branjevski baraki se privije v krogu luči čudovito stegnjena silueta, plane za njo še druga ali tretja; čuti je za hipec trganje desk, trenutno se posveti skromna lučka in čez čas zapuščajo iste sence barako oplenjeno.

Ljubljanska tatinska sodruga je vedno na poslu. Rekrutirajo se tatovi po večini iz tujcev, ki prihajajo in odhajajo. Javna varnost je pri nas močno pomamljiva in se izmed neštetihi tatov ulame na limanice le skromen procent.

Kakor že javljeno, je bil izvršen minulo soboto vlom v branjevsko barako Habunkove v Kolodvorski ulici. Storiči so se mudili v baraki gotovo celo uro in se ob dobri zalog vedli prvo prešerno. kar je bilo razvideti iz položaja, ki so ga zapustili. Odmečili so v noč po isti poti, kakor so prišli, ter stresali na poti razne slašči-

Obrok jo lahko nosi

in postava z njo lako enostavno kajti ALADDIN SVETILKA je tako stvarna, ker se jo lahko uporablja brez vsake nevarnosti Gori z 94% zrakom in 6% petrolejem in dale močno enakomerno in stalno svetlobo od 80 sveč. Gori brez duha dima in sal gori brez šuma in pampati potrebno ni le stvarna proti požaru in nlena materialna uporaba le trikrat manjša od ostalih drugih svetilk.

Zahtevajte prospekt od

„Aladdin-svetilka“ Gen. zast. BARZEL D. D. SUBOTICA

Varujte se pred slabimi imitacijami!

ce, ki so jih našli naslednje jutro policijski organi.

Kakor znano, je Ljubljansko polje med Sisko in Dravljami v zgodnjih jutranjih urah rado zelo živahno. Tam se zbirajo v temnih nočeh po izvršenih tatninskih poslih najdržnejši lopovi, ki se potem goste v družbi razkričanih žensk. Policija je prišla v poslednjem času na sled raznim takim tipom, ki domujejo tam gori. V ono smer so jo udarili takrat tudi vlomilci, ki so izpraznili barako Habunkove. Na dogovorjenem mestu so se našli s tremi pitčkami, ki so jih povabili s seboj v neki skedenj poleg Dravelj, kjer so se nato v prelepi vzajemnosti gostili vso noč. Navzlic temu pa je ostalo zjutraj še dosti raznega blaga, ki so ga zakopali v seno. Pred svitlom se je zlikovska družina zopet razšla, nakar sta dva dolgooprtnika, Mirko S. ter neki Ivan ostanek nakradenežnega blaga hotela prenesti v drugo skrivališče. Pomj sta prišla šele večeraj ponoči ter ga popolnoma brezskrbno naložila in ravno zjutraj nesla proti mestu. Pred mitnico v Šiški sta se sicer nekaj časa obotavljala, češ, da vendarle precej riskirata, a sta se slednjič odločila preiti v mesto. Mitniški pazniki pa, videči, da sta optana, so in takoj ustavili, da jima pregledajo blago. Ivanu je pri tem upadel pogum in pocdil jo je, kar so ga nesle noge. nazaj proti Gorenjski. Le Mirko S. je ostal na mestu in ga je paznik baš še pograbil, preden je mogel posnemati vzgled svojega tovariša.

Ker se nahaja strazišča v isti hiši, kjer je mitnica, je bil Mirko hitro na varnem. Stražniki so pričeli tudi z zasledovanjem ubeglega Ivana kar pa je ostalo brezuspešno. Mirko S. je bil pozneje zaslišan, vendar ni hotel priznati soudeležbe pri vlovu v barako Habunkove. Izgovarjal se je tudi, da ubeglega tovariša nič kaj ne pozna in da mu je znan le pod imenom »Ivan iz Kranja«. Ker je Mirko postal trdovraten in zakrknjen grešnik tudi še danes ves dan, so ga dali dotle, da se nekoliko omedli, v ločen policijski zapor. Tam se bo najbrže kmalu premislil in pozneje podrobno opisal drzni nočni tatinski pohod.

3. »Gamma« milo za pranje las prekaša vse doedanje šampone.

Lepa družba

Loznica, 23. oktobra

Danes je sodišče I. stopnje izreklo sodbo nad Milanom Popovičem, bivšim policijskim pisarjem podrinškega sreza. Dušanom Milutinovičem, sreskim poglavarjem, in Bogoljubom Markovičem, takisto bivšim poglavarjem podrinškega sreza.

Milan Popović je zakrivil od leta 1924 do 1926 kar 300 deliktov v službi, Dušan Milutinović 7 poneverb državnega denarja, a Bogoljub Marković, sedaj poglavar gornjemilanovskega sreza, je bil obtožen soudeležbe pri Milutinovičevih poneverbah.

Za obravnavo je vladalo veliko zanimanje v vsej podrinški pokrajini. Obtoženci so se zagovarjali s preobremenitvijo dela ter z neurejenostjo arhiva. Obtoženi Dušan Milutinović je trdil, da je ves denar takoj po prejemu izročal Popoviču, ta pa, da ni imel nobenega vzroka, da bi poneverjal, ker je njegov oče zelo premožen posestnik.

Sodišče je obsodilo Popoviča na 18 let in 6 mesecev težke ječe, Dušana Milutinovića na izgubo državne službe za vedno, dočim je bilo postopanje proti Bogoljubu Markoviću ustavljeno, da se ugotove še nekateri momenti, važni za obtožnico proti njemu.

Nadležni kašelj

odpravi se najhitreje s

Kresival-om

To že neštetokrat preiskušeno sredstvo o-mehča brzo in gotovo vsako zasluženje.

Pazite na originalni zavoj „Kresival“.

Kulturni pregled

Narodno gledališče v Ljubljani

Ljubljanska drama. Začetek ob 8. zvečer.

Cetrtrek, 25.: »Noblova nagrada«. C.

Petek, 26.: Zaprtlo.

Sobota, 27.: »Tajna dolgega življenja«. (Stvar Makropulos). Premijerski abonma.

Nedelja, 28.: »Herman Celjski«. Izven.

Ljubljanska opera.

Začetek ob pol 8. zvečer.

Cetrtrek, 25.: »Faust«. D.

Petek, 26.: Zaprtlo.

Sobota, 27.: »Bocaccio«. A.

Nedelja, 28. ob 3. popoldne: »Madame Butterfly«. Izven.

Narodno gledališče v Mariboru

Začetek ob 8. zvečer.

Cetrtrek, 25.: »Hlapci«. C. Kuponi.

Petek, 26.: Zaprtlo.

Sobota, 27.: »Robert in Marijana«. B. Premijera.

Nedelja, 28. ob 3. pop.: »Ognjenik«. Znižane cene. Kuponi.

Znižane cene. Kuponi.

Iz ljubljanske opere. Druga repriza Sapejeve opere »Bocaccio« bo v soboto (abonma A). V nedeljo popoldne se bo pela »Furiantina« »Madama Butterfly« z gospo Vil-

fan-Kunčevu. — Prihodnji teden bo premijera slovenske operne novitete »Iz komične opere«, dela skladatelja Slavka Ostera in Stravinskega moderne opere »Oedipus rex« (prvič v Jugoslaviji).

Iz ljubljanske drame. Drevi, v četrtek se bo igrala Bergmannova komedija »Noblova nagrada«, v soboto bo prva repriza Čapkovke komedije »Stvar Makropulos«, v nedeljo pa je na vrsti Nováčanova zgodovinska drama »Herman Celjski«.

»Robert in Marijana« na mariborskem odru. Mariborski marljivi ansambel pripravila Geraldjevo krasno igro »Robert in Marijana«, ki je imela lansko sezono velik uspeh na večini jugoslovanskih odrov. Premijera bo že v soboto 27. t. m.

Caspar Cassado bo igral na svojem reli-stovskem koncertu v petek, dne 26. t. m. naslednje skladbe: Frescobaldi: Toccata; Boccherini: Adagi e Allegro; Grieg: Sonata op. 86; Beethoven: Variacije na Mozartovo temo; Granados: Intermezzo; Moszkowski: Gitarre; Dunkler: Caprice hongrois. Pri klavirju ga Berta Jahn-Beer. Spanec Cassado je eden najbolj znanih evropskih virtuozov in vsa največja mesta na kontinentu visoko cenijo njegovo umetnost in virtuoznost. Cassado je znan po svoji izrazito moderni tehniki in neizmerno občuteni kantileni, ki jo prav zarobno izvablja iz svojega instrumenta. Pred-

Potolčen? - Olajšaj bolečine!
Nanašaj boleče mesto s Sloan's Linimentom, ker ta zmanjša krvni pritisk. S tem se tudi zmanjša nabreklost in bolečine izginejo.

Sloan's Liniment
— odstranjuje bolečine!

PRI REVMAZMU, OTEKLOSTI, PRETRUJENOSTI, PREHLAJENJU

Domače vesti

* **Odlikovanje.** S kraljevim ukazom sta na predlog ministra prosvete odlikovani gospa Maša Gromova, znana voditeljica ženskega društva v Ljubljani, z redom Sv. Save tretjega razreda, in gospa F. S. Coppeland, lektorica angleškega jezika na ljubljanski univerzi, z redom Sv. Save četrtega razreda.

* **Proslava češkoslovaškega narodnega praznika.** Konzulat CSR v Ljubljani sporoča, da se bo v nedeljo 28. t. m. vršila v uradnih prostorih konzulata na Bregu 8/1 med 10. in 12. uro recepcija v proslavo obstoja desetletnice češkoslovaške republike. Na to proslavo dovoljuje si konzul vabiti vse pripadnike in prijatelje češkoslovaškega naroda. Program proslave jubileja 10. letnice obstoja češkoslovaške republike: 1. v četrtek 25. t. m. ob 18.15 slavnostna otvoritev kurzov češkega jezika v dvorani »Preporoda« v areni Narodnega doma; 2. v soboto 27. t. m. ob 15. proslava češke dopolnilne šole in gledališka predstava za otroke v marionetnem gledališču na Taboru; 3. v nedeljo 28. t. m. ob 10.—12. slavnostna recepcija pri čsl. konzulu dr. Reslu v uradnih prostorih konzulata Breg 8/1; ob 16. čajanka Češkoslovenske obce v Ljubljani, restavracija »Zvezda«, pritičje; ob 18.30 slavnostna otvoritev češkoslovaškega oddelka čitalnice Delavske zbornice v palači iste; ob 20. svečana proslava Jugoslovensko-češkoslovaške Lige pod protektoratom ljubljanske občine ob sodelovanju pevskega zbora Glasbene Matice, orkestra Narodnega gledališča ter opernih pevcev Vere Majdicve in Pavla Grbe. — Začetek prihodnjega tedna: slavnostno predavanje o lepota češkoslovaške republike, Pianinsko društvo, v Ljubljani v dvorani Uniona ter praktičen tečaj češkega jezika, predavan potom radiopostaje Ljubljana.

* **Poddirektor Pokojninskega zavoda za nameščenice** v Ljubljani g. dr. Janko Vrančič in zavarovalni tehnik zavoda g. Jerko Santič se že delj časa mudita v Beogradu, kjer prisostvujeta v ministrstvu za socialno politiko konferenci o novem zakonu o pokojninskem zavarovanju nameščenic, čigar osnutek je predložil zavod ministrstvu.

* **Pohod Orjune na Principov grob.** Na nedeljski seji vrhovnega vodstva Orjune v Splitu je bil soglasno sprejet sklep, naj vse Orjune v naši državi dne 1. decembra izvrše pohod v Sarajevo na grob Gavrila Principa.

* **Pomembna desetletnica.** Dne 31. oktobra bo poteklo deset let, odkar je na avstroogrskih vojnih ladjah v Boki Kotorski nastal upor. Ob tej priliki se bo proslavila desetletnica in odkrila spominska plošča v Ojenoviću. Istodobno se bo vršila komemoracija za ustreljene mornarje. Proslave se bodo udeležili tudi češkoslovaški mornarji, ki so sodelovali pri uporu.

* **Sprememba programa RL.** Namesto objavljenega programa to danes ob 19.30 prenos »Fausta« iz ljubljanske opere.

* **Smrtina kosa.** V Trzinu na Dolenskem je izdihnila svojo blago dušo gospa Marija Prijatelj, trgovčeva soproga, ki je že več let bolela na srčni slabosti. Gospodu soprogu, kakor tudi rodbini, ki ji je tekem 2 mesecev umrli že tretji rodbinski član, naše iskreno sožalje. — V Ljubljani je umrla g. Ivana Ljubič. Pogreb se je vršil včeraj popoldne. — Na Jesenicah je umrla v 20. letu starosti gđ. Hilda Peklar. Pogreb bo danes popoldne. — Pokojnik blag spomin, žalostnim naše iskreno sožalje!

DAMA, ki hoče biti elegantna, si preskribi vse, kar je najnovejšo, pri — P. MAGDIČ, LJUBLJANA.

* **Oddelek francoske mornarice pred Sušakom.** Po vestih iz Sušaka bo oddelek francoske sredozemske mornarice v kratkem posestil Sušak. Usidral se bo pred hotelom »Jadrani«.

* **O tridnevni ustavitvi prometa na progi Ormož - Murska Sobota** smo prešli naslednje službeno obvestilo: V dneh 29., 30. in 31. oktobra t. l. se bodo vlagale definitivne konstrukcije v most preko Mure med postajama Veržej in Beltinci proge Ormož - Murska Sobota. Radi tega bo omejen vrti dni promet preko mosta prekinjen. Prevoz potnikov se bo vršil s prestopanjem, prevoz pošte, prtičje in ekspresne robe do teže 50 kg s prenosom preko mostu. Sprejemanje brzovoznice in sporovozne robe je za postaje proge Ljutomer - Murska Sobota - Hodoš navedene tri dni popolnoma nkinjeno.

* **Jesenska sezija v Dalmaciji.** Kakor poročajo iz Splita, ima Dalmacija letos prvo uspelo jesensko sezono. Dubrovnik in Rab sta polna tujcev. Pa tudi druga letovišča na dalmatinski obali so dobro obiskana. Za zimsko sezono, to je za februar, so že sedaj prijavljene prve ekskurzije iz Nemčije.

* **Pogreb kapetana Matijevića.** Predvčeršnjem se je v Novem Sadu vršil pogreb kapetana Vladimira Matijevića, o čigar tragični smrti smo poročali. Krsta s truplom pokojnega kapetana je z vojaškimi

častmi bila iz stanovanja prepeljana na kolodvor ter prepeljana v Dubrovnik, kjer se bo vršil pogreb. Soproga kapetana Matijevića se ni udeležila pogreba, ker se nahaja že v bolnici.

* **Izzivalen madžarski spomenik ob naši meji.** V Tompl, šest kilometrov od naše državne meje, je bil preteklo nedeljo odkrit spomenik pogrešan in padlim vojnikom 86. madžarskega polka. Ta spomenik je pravcato izzivalen naše države. Na strani, obrnjeni proti Jugoslaviji, ima dva vojaka s puškami, pomerjenimi proti naši meji, z druge strani pa simbolično prikazuje »robantača, ki kliče na upor proti nem. Odkritja tega spomenika se je udeležil Horthyjev delegat, ki je v svojem govoru naglašal, da bo ta spomenik madžarskemu narodu opomin, naj se pripravi na osvobojenje svojih bratov, ki leče pod jugoslovenskim jarmom.

* **Aretacija ubeglega defraudanta.** V Subotici je tamkajšnja policija aretirala bivšega blagajnika sremske občine Berkasova Borivoja Plavšića, za katerim je bila že pred tedni izdana tiralična zaradi defraudacije občinskega denarja v znesku 200.000 dinarjev. Plavšić je že leta 1926. poveril večje vsote v skupnem znesku 60.000 dinarjev. Ko pa je nedavno zvedel, da bo okrožni načelnik izvršil skontracijo blagajne, je Pavšić pobral ves denar (približno 140.000 Din) ter pobežnil na Madžarsko. Ker ni bil zmogel madžarskega jezika, se je zdel tamkajšnjim oblastvom sumljiv, zaradi česar so ga izgnala preko meje nazaj v Jugoslavijo. Pri povratku v Jugoslavijo je bil defraudant takoj aretiran. Denarja pa niso našli pri njem, ker so mu ga baje vzela madžarska oblastva. Policija mu tega ne veruje ter je mnenja, da je Plavšić denar neke skrli.

Nedelja 28. oktobra
Ob vsakem vremenu
Hašk : Ilirija
Zagreb Ljubljana
na igrišču Ilirije.
Pričetek ob 15.30.
Predigra ob 14. uri.

* **Najdena utopljena.** V reki Muri v območju občine Konjšče je bilo pred par dnevi najdeno truplo neznanca, okrog 20 let stare ženske. Utopljena je bila okroglega obraza, svetlih dolgih las, zdravih zob in oblečena v modro krilo ter zeleno športno bluzo. Truplo je moralo ležati v vodi kakih 6 do 8 dni in ni bilo na njem opaziti nikakega nasilja. Utopljenke doslej še niso identifikirali. Truplo je bilo pokopano na pokopališču v Apačah.

* **Samomor mladega idealista.** V ponedeljek ponoči je v Zagrebu končal svoje življenje mlad idealist, ki v življenju ni mogel doseči onega, kar je želel. Valter Fuks se je zanimal za filozofske studije, čital stara in moderna filozofska dela, a oče njegov ni imel smisla za sinove ideale in je zahteval, naj si sin posveti trgovinskemu poklicu. »Ni vredno živeti, je sin odvrnil očetu. »Jaz ne bom trgovec. Vsemu bom napravil konec. V ponedeljek ponoči si je mladi idealist v odsotnosti svojih staršev pogoltnil krogljo v glavo in obležal mrtve.

«**JOK**» proti kašlju in hripavosti se dobi v vsaki lekarni in drogeriji

* **Divji prešiči v okolici Broda.** V okolici Broda ob Kolpi so se v zadnjem času pojavili divji prešiči, ki delajo seljakom mnogo škodo na poljskih pridelkih. Pojavljajo se v čredah. Gozdar Pola je v nedeljo ustrelil izredno velikega prešiča.

* **Dve avtomobilski nesreči.** V ponedeljek popoldne sta v bližini mestne pivovarne v Karlovcu trčila skupaj tovorni avtomobil trgovca Beloševiča in potniški avtomobil g. Mladiča iz Zagreba. K sreči ni bil noben potnik ranjen. Istega dne sta na ostem ovinku pri Modrušu trčila skupaj dva avtomobila, od katerih je eden bil iz Slovenije. Avtomobil iz Slovenije se je prevrnil ter pokopal pod seboj dva potnika, ki so ju hudo ranjena prepeljali v bolnico.

* **Tihotapci ubili svojega tovariša.** Ko so se v ponedeljek zvečer od krstne slave v Mlinih pri Dubrovniku vračali domov Baldo Guljelmovič v družbi svojega očeta in nekaterih prijateljev, sta na razpotju ustavila družbo dva neznanca, ki sta takoj napadla mladega Guljelmoviča. Eden je z revolverjem streljal nanj. Kroglja je smrtno zadela Guljelmoviča, ki je v tork zjutraj umrl v dubrovniški bolnici. Kakor izjavljata aretirana napadalca, je nastal spopad zaradi prepira pri prodaji utihotapljenega tobaka.

* **Visoka starost.** V Stipu v Južni Srbiji je umrla te dni vdova Donka Zmurovič v visoki starosti 115 let. Pokojnica je imela, kakor pripovedujejo njeni potomci, čudno navado, da je vsak dan pogoltnila nekoliko prsti.

Moderne pletene obleke

iz lastne delavnice v najmodernejših vzorcih vedno v zalogi.

Po meri v najkrajšem času

F. & M. ROZMAN, Židovska ul. 7. Nizke cene! Nizke cene!

* **V smrti zaradi nesrečne ljubezni.** V Subotici se je predvčeršnjim v podstrešju domače hiše obesila 20-letna Jovana Ertel. Bila je izredno lepo dekle. Samomor je izvršila zaradi nesrečne ljubezni.

* **Afera s falzifikatimi zlatnikov.** V afetri s falzifikacijo zlatnikov v Vinkovcih se doznajajo nove podrobnosti. Po aretaciji številnih mešetarjev, ki so se bavili z razpadojo zlatnikov, se je dognalo, da ponarejevalci niso ponarejali samo souverejnov, ki so jih prodajali mešetarji po 500 do 550 Din, marveč tudi tako zvane »madžarije«, ki so jih prodajali po 12 do 120 Din. Pri aretiranih so konfiscirali 15 milijonov Din njihovega premoženja, za kritje škode oškodovancev, čijih število pa še ni znano. Nekateri pa najbrže sploh ne bodo izvedeli, da so ogoljufani. Falzifikati so dobro izdelani in opremljeni s falzificiranim žigom.

* **5. Pri vsaki bolezni las pomaga »Gam-mac«** saneljivo.

* **Samomor na železniškem tiru.** V tork popoldne je doslej neznanca ženska izvršila samomor na železniškem tiru med Siskom in Capragom. Kakor očevidci poročajo, je neznanca, ko se je bližal osebnemu vlaku, ki je vozil proti Beogradu, planila iz bližnjega grmovja ter se vrgla na tir. Kolesa stroja so jo grozno razmesarila. Ostala je na mestu mrtva.

Zveza kulturnih društev v Ljubljani

priredi s sodelovanjem kulturnih in nacionalnih društev

proslavo 10 letnice osvobojenja

v soboto 27. oktobra 1928.

S P O R E D :

Ob pol 20. uri: Odhod manifestantov na čelu z godbama žel. društva »Sloga« in Sokola I. iz Šiške in Tabora ter sprevod po ljubljanskih ulicah do Kazine.

Ob 20. uri: Zbor pred Kazino, kjer govori predsednik ZKD g. direktor A. Jug. Nato povorka skozi mesto.

Ob pol 21. uri: Pozdrav zastopnika mestne občine raz balkon mestnega magistrata. Nato povorka na Tabor.

Ob 21. uri: Slavnostna manifestacija v Sokolskem domu na Taboru.

- 1.) Himna, igra orkester Sokola I.
- 2.) Slavnostni govor, govori ljubljanski župan g. dr. Dinko Puc.
- 3.) F. Juvaneec: »Slovenska zemlja«. — F. S. Vilhar: »Slovenec, Srb, Hrvat«, potoje združeni ljubljanski pevski zbori.
- 4.) Deklamacije mladine.
- 5.) »Jugoslovanski biseri«, igra orkester Sokola I.
- 6.) Zaključek.

Po manifestaciji prijateljski večer.

Vstop prost.

* **Cepljenje proti škrlatici.** Iz Sarajeva poročajo: Epidemija škrlatice se v našem mestu vedno bolj širi. Minulo nedeljo so ugotovili petnajst novih obolelih in en smrtni primer. Število obolelih znaša sedaj 87. Vse ljudske šole so zaprte. Mestni fizik je odredil, da se otroci cepijo s serumom ameriškega zdravnika dr. Dycka.

ITO — zobna pasta najboljša!

* **Pri želodčnih in črevesnih težavah,** slabem teku, zaprtju, napetosti, zgagi, slabosti, bolečinah v čelu, slabosti v želodcu povzroča 1—2 časi naravne grenčice »Franz - Josef« temeljito izpraznjenje in čiščenje prebavnih snovi. Izjave raznih bolnic in klinik nam pričajo, da uporaba grenčice »Franz-Josef« zelo uspešno in olajševalno vpliva na zelo bolne ljudi. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* **Vsakomur, ki potuje v Zagreb,** se priporoča novootvorjena, okusno opremljena restavracija »Valjak« (štajerska vina), Maruška ulica 10, v prelazu kina »Balkane«. Velika izbira najboljših štajerskih vin ter izborna kuhinja. Lastnik Giuro Valjak, ustanovitelj mariborske Grajske kleti. 2012

* **Volnene nogavice in pletenine** v veliki izbiri se dobijo pri trvdri Karel Prelow v Ljubljani. 285

* **Živinoorejci, razkužite s Saneolinom!** Glej Inserat! 1902

* **Tovarna Jos. Relch sprejema mehko in škrobijeno perilo v najlepšo izvršitev.**

* **Ikanina »ETERNUM«,** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura. 185

Iz Ljubljane

u— **Českoslovaška Obec v Ljubli.** Počad oslav narodnjega vatku, 28. lina: V sobotu, dne 27. lina o čtvrté hodine odpodelni školni oslava s loutkovým predstavénim na Taboru. V nedell, 28. t. m.: dopolodne recepcie na Konsulaté Československé Republiky v Ljubli, ku kteréh' jsou zvaní všichni Čechoslováci, odpodelne o čtvrté čai Československé Obce »Zvezda« s programem, večer o osme slavnostni akademie Jihoslovansko - Československé Ligy v Ljubli, ve dvorane »Kazina«, pod protektoratem starosty mesta Lublane dra. Puce.

u— **Demokratiški akademski klub »Jugoslavija«.** Danes zvečer točno ob 20. bo v Kazini članski sestanek. Predaval bo narodni poslanec g. dr. Gregor Žerjav. Vabljeni samo člani.

u— **Poročilo se je v nedeljo g. Jože Zabjak z gđ. Mačič Debevčovo.** Sokolskemu paru iskreno čestitamo! 2042

u— **Tekmovanje modelov aeroplanov v Ljubljani.** V nedeljo ob 10. do 12. dopolodne priredi Aero - klub, ako bo vreme ugodno, za svoj naraščaj tekmovalje modelov - aeroplanov na sportnem prostoru »Ilirije«. Modeli aeroplanov, ki so jih zgradili dijaki, so zmoglni samostojnih letov na večje daljave, kar bodo tekmovalci dokazali v nedeljo. Posebno zanimiva bodo dvigavanja modelov z lastno močjo v višavo ter leti v daljavo. Poleg tekmujočih modelov bo

štartalo na prostoru »Ilirije« tudi četvero modelov izven konkurence, ki naj veljajo predvsem kot vzor, kako treba model graditi, da dosežemo največje uspehe. Vstopnina znaša za odrasle za sedež na tribuni Din 5, za stojišče 3 Din, za otroke za stojišče 1 Din. Na igrišču »Ilirije« se od 10. naprej vrši koncert vojaške godbe, na kar običajno še posebej opozarjamo.

u— **SJSU »Preporoda«.** Danes ob 18. bo sestanek vseh interesantov, ki mislijo obiskovati češki tečaj. Sestanku bo prisostvoval poleg učitelja g. Votave tudi čsl. konzul g. dr. Resl, ki bo imel kratek govor osvobojenja. Sestanka naj se vsi udeležijo, ker se bodo sestavili tudi oddelki in se dokler se odo sestavili tudi oddelki in se dočeli čas. — Odbor.

Pocení toda dobro žepno uro si nabavite po ilustriranem brezplačnem ceniku urarske veletržnice Anton Kiffmann Maribor 36-b

u— **Odbor SJSU »Preporoda«** poziva svoje člane, ki so se javili za obiskovanje češkega tečaja, da se udeležijo sestanka, ki se bo vršil danes ob 18. uri v Naprednem dijakem domu. Sestanku bo prisostvoval češkoslovaški konzul dr. Resl. Ker bo to obenem proslava 10letnice samostojnosti bratske češkoslovaške republike, poziva odbor, da se članstvo sestanka sigurno udeleži. 2041

u— **Ugotovitev.** Gosp. Fran Zottmann, služitelj drž. žel. v pok., nas kot bivši blagovnik bivšega I. Splošnega podpornega društva uradnih slug prosil za ugotovitev, da ni imel nič skupnega z malverzacijami, zaradi katerih je bil te dni obsojen bivši tajnik Gregor, o čemer je »Jutro« poročalo 18 t. m.

KINO »DVOR« Tel. 2736

Danes na splošno zahtevali

»QUO VADIS?«

Po znanem romanu H. Sienkiewicza
Emil Jannings, Alfons Fryland.
Oba dela naenkrat! — Dveurne predstave.

Nova izdajal
Ob 4., 7. in 9. uri.

požar omejiti. Seveda je bil o nesreči takoj obveščen posestnik Peterca sam. Na pomoč so prišli tudi gasilci iz Šmartnega in se je združenemu naporu vseh posrečilo ogenj omejiti in ga popolnoma pogasiti. Ogenj je napravil Peterci škodo okrog 5700 Din, ker je pogorela poleg kozolca samega tudi večja množina ajde. Prebivalstvo v Hrastju ter okolških vaseh je zaradi vrstešč se požarov zelo razburjeno, ker je prepričano, da zažiga neznan hudo-ben človek.

u— **Reševalni avto v reperturji.** Velikil reševalni avto ljubljanske reševalne postaje se je predvčeršnjim nekaj pokvaril in so ga morali oddati v popravilo. Avto je v svoji službi v Ljubljani prevozil skupno že okoli 50.000 km in se je močno obrabil. Sedaj bo treba avto temeljito popraviti oziroma nadomestiti neke stare dele z novimi. Za čas popravila je stopil v akcijo zopet stari dvovprežni voz, ki pa avtomobila nikakor ne more nadomestiti. Bilo bi zatorej umestno, da si mestna občina nabavi še drugi reševalni avto.

u— **Avtomobilov ples.** Predsinočnim okrog 19. se je nudil pasantom na oglu Miklošičeve ceste in Dalmatinove ulice izredno zanimiv prizor, ki bi pa skoro postal v svojih posledicah tragičen. V omenjenem času je privozil po Miklošičevi cesti po mokrem tlaku eleganten avto, ki ga je hotel sofer v največjem diru obrniti v Dalmatinovo ulico. Na mokrem tlaku pa je avto nenadoma odskočil na hodnik in se večkrat zasukal okrog svoje osi, na kar je odskočil zopet nazaj na cesto. Sofer, ki je očitno imel veliko prisotnost duha, je motor hitro ustavil, ugasnil luči, nato pa motor zopet sprožil in pogol vozilo v največjem diru naravnost po Miklošičevi cesti, da se tako izogne radovednosti zbirajočih se množic.

Mogo vst je nogavic

Ene so slabe, druge predrage. — Nogavice, ki so trpežne, lepe in zelo poceni so one iz trgovine

A. PRESKER na Sv. Petra cesti.

u— **Danes četrtkov večerni plesni tečaj šole Jenko v balkonski dvorani Kazine ob 20. zvečer.** Nove prijave se sprejemajo istotam. 2053

u— **Redna plesna vaja** družabnega oddelka trgovskih nameščenic bo danes ob pol 20. v veliki dvorani hotela »Union«. 2054

Iz Maribora

a— **Prihod češkoslovaških Sokolov skozi Maribor.** V včeršnjim brzovlakom se je pripeljala v Maribor delegacija češkoslovaškega Sokola iz Brna in Prage, ki je na potu v Sofijo. Sokolski župi v Pragi in Brnu sta namreč pokroviteljici inozemskih čeških sokolskih društev v Sofiji, Ruščuku in Gorenji Orehovici ter sta sklenili, da jih obiščeta ob priliki 10-letnice obstoja češkoslovaške republike. Delegacija tvori 22 članov. Vodi jih brat Friedrich. Znani sokolski delavec Štepanek bo odpotoval za delegacijo jutri. Na potu v Sofijo se bo delegacija ustavila v Beogradu. V Sofiji se bo udeležila svečane akademije in položila venec na grob neznanega junaka. V domovino se bo vračala delegacija 4. novembra preko Maribora. Na kolodvoru je delegacijo sprejelo predsedstvo JČL z dr. Pivkom, dr. Reismanom in tajnikom Inž. Lebnom. Gostje so se dalj časa pogovarjali z njimi in bili vzradoščeni nad lepim sprejemom.

a— **Obisk češkoslovaškega konzula.** V soboto 27. t. m. bo prišel v Maribor češkoslovaški konzul v Ljubljani dr. Resl s popoldanskim tržaskim brzovlakom. Obiskal bo češkoslovaško dopolnilno šolo, zvečer pa se bo udeležil širše seje JČL v Grajski kleti.

a— **Ljudska univerza v Mariboru.** V petek, dne 26. oktobra, se bo predvajal v kinu »Apolot« interesanten higijenski film »Boj proti kozam in osepicam«. Uvodno predavanje bo imel oblastni referent dr. Jurček. Prva predstava je za mladino ob 4. popoldne. Druga predstava ob 8. uri zvečer.

a— **Zatvoritev južnega dela Mlinske ulice.** Zaradi regulacije Tattenbachove ulice bo Mlinska ulica med železniškim podvozem ceste Ob brodu in Prečno ulico od četrta 25. t. m. za nekaj dni za vozovni promet zaprta.

a— **Koncert čelista Cassada v Mariboru.** Danes, v četrtek, bo igral v veliki dvorani Uniona v Mariboru slavni Spanec, čelist Caspar Cassada. Tako slavnega umetnika Maribor še ni slišal in zato vlada za koncert veliko zanimanje. Iz Maribora bo odpotoval v Ljubljano in Zagreb, kjer bo koncertiral v petek, odnosno soboto.

a— **Neznan samomorilec.** Včeraj zjutraj je našel čuval mestnega parka na tako zvanom Rožnatem gričku v Mariboru obesnega nekega 70-letnega starčka. Njegove identitete še niso ugotovili. V beležnici, ki so jo našli v samomorilečvem žepu, sta bili dve imeni: Matevž Drofenik in Fran Zimmer.

a— **Drava je narasla.** Drava je zaradi velikega deževja občutno narasla v svojem gornjem toku. Prebivalstvo se boji poplave, kakršna je bila lani in predlanskim v tem času.

Iz življenja in sveta

Londonška kartografska razstava

Po sklepu geografskega kongresa se je otvorila v londonskem Znanstvenem muzeju zanimiva razstava starih zemljevidov. Tu lahko opazujemo zgodovinski razvoj kartografske umetnosti od njenih početkov. Najstarejši zemljevid iz Babilona, 700 pred Kr., ima obliko navadnega lončenega črepa. To je kos gline z nekimi megljenimi risbami in pojasnjevalnimi klinastimi napisi. Zemlja ima obliko ploskega krožnika, ki plava sredi oceana. Sličen zemljevid je moral imeti Noe, če se je zanimal za smer, v kateri je jadrata njegova barka.

Začetkom krščanske dobe postanejo zemljevidi bolj natančni. Strabon, l. 18 po Kr., dokaj pravilno slika Evropo in vsaj polovico Afrike, dočim požre na vzhodu nepoznan ocean večji del Azije. Niti Indija nima oblike polotoka. V srednjem veku so zemljevidi nazadovali kakor vsa ostala znanost. Menih Erbedorf slika Jeruzalem kot središče zemlje. Na robu zemljevida so naslikane po stari navadi fantastične podobe. Tukaj vidimo pesjane, ljudi s ptičjim repom ljudi, ki jim visijo ušesa do tal, in enonoge ljudi, katerim služi ob dežju namesto marele lastno orjaško stopalo. Seveda niso vsi takratni potovalci tako fantastični. Nad vse dragocene so n. pr. slike in zemljevidi obiskovalcev groznega Čingi-khama, oziroma Tamerlana, slavnega Dalmatinca Marca Pola (rojen je bil na otoku Korčuli) ali španskega poslanika Hugona Gonzalésa de Clavico, ki je potoval l. 1403., t. j. 49 let pred padcem Carigrada, do tega mesta po morju, odtod pa na konju do Samarkanda. To sta vestna, natančna opazovalca. Zanimiv je tudi »Veliki načrt«, prvi ruski zemljevid, ki ga je dal napraviti car Boris. Natisnjen je bil prvič l. 1612. na Holandskem. Ruski mornarji niso imeli pojma o dolžini in širini, vendar pa so dokaj točno naslikali Ledeno morje, ustja velikih sibirskih rek Obji in Jeniseja ter celo Novo zemljo, ki jo je popisal kot prvi evropski potovalec Barentz veliko pozneje.

Sedajni točni zemljevidi sad stoletnih raziskovanj, so svetu odvzeli vse čudeže. Toda Angleži še sedaj z veseljem uživajo popise slavnega potovalca iz XIV. stoletja, sira Johna Mandevillea, ki je »na lastne oči« gledal Goga in Magoga, ki glodata človeško nogo ob Kaspijskem jezeru, zmaje, feniksa, kraljeva raka in nebeško lepe Mavritanke v Afriki. Čuh-lepota je pokorila enoročce in druge, plamen prihajajoče pošasti. Razlika je seveda le v tem, da so sodobniki res verjeli vsem tem čudežem sedaj pa zabava sir John Mandeville čitatelje samo kot nebrzdan lažnik po načinu nemškega Münchhausna. Kartografska razstava ima velik uspeh, ki dokazuje, kako radi poslušajo ljudje tudi sedaj pravljice.

Žena letalca Macdonalda,

ki se je izgubila na poletu iz Nove Fundlandije preko Oceana. Ga Macdonaldova živi s svojim malim sinčkom v londonskem predelu Kensingtonu.

Intelektualni naraščaj na Nemškem

V letošnjem poletnem semestru je obiskovalo nemške visoke šole 112.315 dijakov in dijakinj med temi jih je bilo na univerzah 83.322, na tehničnih visokih šolah 20.045 in na drugih visokošolskih zavodih 8948. Dijaštvo na dopustu in tisto, ki dela izpite, ni všteto. Če bi ga všteli, bi dobili vsega skupaj okrog 130.000 visokošolcev. Številno vseučiliških obiskovalcev se je od lanskega poletnega semestra pomnožilo za 11.057, a na tehničnih visokih šolah za 668 slušateljev. Od predvojnih let število na visokih šolah študirajočih oseb stalno narašča, tako da pride na 100 obiskovalcev vseučilišč v poletnem semestru l. 1911, danes 151 obiskovalcev, v tehnični stroki 187, v poljedelski 125. V Nemčiji se upravičeno boje, kako bodo namestili vsoto maso akademikov. Zlasti jui, z obzorništvom, poljedelstvo in el-ktrotnika imajo veliko preveč slušateljev, ki bodo ostali po končanih študijah brez posla.

Double suknje in double blaga najcenejše pri DRAGO SCHWAB, Ljubljana

Najboljši menu v preteklem letu

V Parizu se je zbralo te dni 12 mojstrov gastronomije, umetnosti grla, da bi povedali svojo sodbo o najboljši jedilni vrsti preteklega leta. Med navzočimi so bili francoski prosvetni minister Herriot, pesnik Maeterlinck, sivolasi pesnik Escoffier, ki so ga letos za njegove zasluge v kuharski stroki odlikovali s križcem Častne legije, dalje mojster pariških advokatov Garçonne in drugi. Ko so se našli in napili, so izjavili, da je tista vrsta najboljša, ki je označena na jedilnem listu s poetičnimi imeni: Quiche lorraine, Bléois de caviar, Suprême de Sole nonante-huit, Côte de boeuf grillée, Caille du Bon Vigneron. V naši slovenski prozi bi se to imenovalo: lotarijska juha, morski jezik s kavijarjem, telečje mleko, prazna govedina in prepelica.

Kaj pravi o cesarju Viljemu II. njegova mati

Angleški listi objavljajo odlomke pisma, ki jih je nemška cesarica Friderika pisala svojim sorodnikom na Angliškem in ki jih je sedaj izdal neki zaupnik angleškega kralja Edvarda. Posebno zanimiva so ta pisma zbog tega, ker se iz njih jasno zrcali razmerje med cesarjem in njegovimi starejšimi sinu, cesarju Viljemu II. in na-

pram Bismarcku. O Viljemu piše cesarica med drugim tudi tole: Viljem se bo moral šele naučiti, da je nemogoče iti na dnevni red kar preko čustev, prava in naziranj drugih ljudi. On je kakor otrok, ki muhi izdere nogo in meni, da je muhi itak vse eno. — Ko je Viljem II. obiskal svojo mater v San Remu, kjer se je mudila pri njegovem bolnem očetu, se je vedel napram njej skrajno brezobzirno in predrzno.

O tem, kako sta Bismarck in Viljem II. skušala osmešiti in zmanjšati ugled njenega moža, piše kraljica: Kaj naj čutim in si mislim, ko vidim, kako moj sin podpihuje one, ki sramote njegovega očeta in pripravljajo b ugled njegovo mater. Nemara je preveč brezsrčen, da bi mogel doumeti, kako sramotna je vloga, ki so mu jo poverili.

Sleparka, rojena pod ugodno zvezdo

Monakovsko sodišče se bavi z izredno zanimivim slučajem prevare, kjer so bivši služkinji nasledili tudi izobraženi in poslovni ljudje z neverjetno lahkomišelnostjo hlepeč po lahkem zaslužku in dobičku. Obtožena je soproga kriminalnega komisarja Marija Schell, bivša služkinja, ki se je vrnila iz Amerike s precejšnjimi prihranki, toda z neodoljivo strastjo do stav pri konjskih dirkah. Pri stavah je kmalu napravila svoje prihranke, zato si je začela izposojati pri prijateljih in znanih večje vsote, češ da je udeležena na več dobičkanosnih podjetjih. Posojeni denar je obrestovala po 20 odst. ter je obrestni vedno točno izplačevala, po potrebi pa je vrnila tudi ves posojeni znesek. Njenih klientov je okoli 150, ki imajo terjatev za skupno vsoto 3 milijone in pol linarjev. Strastna hazarderka je našla nastale izgube in izplačila z vedno novimi posojili. Pri podedujoč o svojih tajnstvenih poslih, ni nikoli pozabila omeniti, da so ti posli skrajno solidni in pošteti, ker bi ji nien mož kot kriminalni komisar ne dovolil, da se bavi z nepoštenimi in opazanim za levanci. S takimi pripovedovanjem je uvela na hlapce obširen krog oseb. Med temi so študijski svetniki, bančni prokuristi, trgovci, igralci itd. Ker pa je zavnela čes podjetnica izhulila precejšnje vsote, se je njena fiktivna poslovna delavnost zrušila v prah in sledila je ovadba. Oblast je v njenem stanovanju našla cele svežnje bankovcev, ki so ležali proste po mizi, po stoli in po kotih, ali ves najdeni znesek le ne zadostuje za povrnitev škode. Policija je kot sokrivca zaprla tudi gospoda kriminalnega komisarja, ki je izpovedal, da je že šestnajst let popolnoma pod oblastjo žene in ji je vedno neomajno zaupal. Žena je namreč rojena v znamenju Jupitra in takim se posrečijo najsmelejše kombinacije. Mož je silno začuden, da je ženi na srečna zvezda naenkrat tako zelo potemnela.

S procesa proti študentu Hussmannu,

ki je obtožen, da je v marcu letošnjega leta iz sadiščnih nagibov umoril svojega sošolca Helmuta Daubeja v Gladbecku na Westfalskem. Slika nam kaže obtoženca (.), ki so ga med razpravo povedli na kraj, kjer so našli mrtvega Daubeja.

OSTATI V FORMI

Ostati v formi, je glavna želja ne samo športnikov, temveč tudi umstvenih delavcev, ker odvisi sreča in blagostanje intelektualnega delavca od njegove možnosti, da izkoristi svoje znanje in svoje sposobnosti.

Borba za življenje je za duševnega delavca posebno težka. Naša doba zahteva pojačanje naše duševne in fizične delovne sposobnosti, ako hočemo, da ostanemo na višini svoje naloge.

OVOMALTINE

vsebuje v malem obsegu zelo veliko hranilno vrednost ter vnosi v telo v obilni meri in pravem razmerju vse one hranilne elemente, ki so za ohranitev zdravja, a zlasti za prehrano mozga in živcev potrebni. OVOMALTINE predstavlja najboljši izvor energije za vsakogar, ki duševno ali telesno intenzivno dela.

Dobiva se povsod! —

Izrežite in pošljite nam:

BON broj 100

P. n.

Dr. A. WANDER d. d. Zagreb

Prosim Vas, pošljite mi franko brezplačen vzorec OVOMALTINE.

Ime in priimek: _____

Poklic: _____

Stanovanje: _____

Kraj: _____

Radio

Izvleček iz programov

LJUBLJANA (577 m 4 kw), ZAGREB (309 m 1,7 kw), PRAGA (349 m 5 kw), BRNO (441 m 3 kw), VARŠAVA (1111 m 10 kw), BERLIN (484 m 4 kw), FRANKFURT (426 m 4 kw), LANGENBERG (469 m 20 kw), STUTTGART (390 m 4 kw), DUNAJ (517 m 15 kw), LONDON (Darenty 1604 m 25 kw), RIM (448 m 12 kw), BUDIMPEŠTA (558 m 20 kw), STOCKHOLM (Motala 1390 m 30 kw).

Četrtek, 25. oktobra.

LJUBLJANA 12: Reproducira glasba in borzne vesti — 19: Italijanska — 19.30: Predavanje o radiu. — 20: Koncert komorne tria — ZAGREB 17.30: Popoldanski koncert. — 19.30: Simfonični koncert Češke filharmonije. — BRNO 19.30: Program iz Prage — VARŠAVA 20.30: Koncert orkestra in solistov. — DUNAJ 10: Prenos iz Hamburga, slike iz pristanišča. — 16: Koncert kvarteta. — 17.10: Glasba za otroke. — 19.30: Prenos iz dunajske drž. opere: »Faust«. — Lahka glasba — BERLIN 17: Klavirski koncert. — 17.30: Stare nabožne in prosvetne pesmi. — 20: Novele in koncert orkestra. — FRANKFURT 20: Komorni koncert iz Stuttgarta. — LANGENBERG 17.15: Zborov in orkestralni koncert. — 20: Koncert orkestra — STUTTGART 16.15: Popoldanski koncert. — 20: Koncert komorne glasbe. — BUDIMPEŠTA 18.30: Zborov in orkestralni koncert. — LONDON 19.45: Koncert Schubertovih pesmi. — 20.45: Orkestralni in pevski koncert. — 22.35: Klavirske skladbe in pesmi. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.45: »Dolarska princesa«. — STOCKHOLM 20.30: Orkestralni in klavirski koncert

Ako ste se odločili za radio, pojdite k

Iv. Bonaču, zastopniku Baltic-Radio Stockholm

Z njegovimi aparati boste uživali vsak dan!

Petek, 26. oktobra.

LJUBLJANA 12: Reproducira glasba in borzne vesti. — 19: Francosčina. — 19.30: Predavanje o slov. ljudskem slikarstvu. — 20: Cassado: Čelo-koncert: prenos iz Uniona. — ZAGREB 17: Popoldanski koncert. — 20.35: Violinski koncert in lahka godba. — PRAGA 16.30: Komorna glasba. — 20: Prenos iz Pariza: »Prodana nevesta«. — BRNO 20: Program kakor v Pragi. — VARŠAVA 18: Lahka godba. — 20.30: Mednarodni koncert. — Dunaj 11: Popoldanski koncert. — 16: Koncert orkestra. — 17.30: Glasbena akademija. — 20.30: Prenos mednarodnega koncerta iz Varšave. — Lahka godba. — BERLIN 16.30: Schubertove pesmi. — 20.30: Prenos mednarodnega koncerta iz Varšave. — FRANKFURT 20: Simfonični koncert. — Vojaška godba. — LANGENBERG 17.45: Večerni koncert. (Čelo, bariton, klavir). — 20: Koncert orkestra in dramski večer. — STUTTGART 20: Simfonični koncert. — BUDIMPEŠTA 12: Komorni koncert. — 17.45: Popoldanski koncert. — 20.45: Pevski koncert in ciganska godba. — LONDON 19.45: Schubertove pesmi. — 20.45: Pevski koncert. — 21: Simfonični koncert. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.45: Italijanska glasba. — STOCKHOLM 18.30: Godba na harmoniko. — 20.15: Koncert vojaške godbe.

RABITE TUNGSRAM Barijeve elektronke

Prijatelji radia!

Preskrbite si prvovrsten užitek!

z INGELEN 3-cestnim sprejemalcem vseh valov in

z INGELEN Figaro zvočnikom z umetniško svileni sliko.

Mnenja odjemalcev o teh aparatih so v »Ingelen Radio Nachrichten«, ki so izšle v 400.000 izvodih in jih dobite v vsaki trgovini.

Našega sprejemalca dobite: v Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 5, pri Radioval. Kongresni trg 3, ter pri Franc Bar, Mestni trg 5. 132 19.45: Orkestralni koncert

Sobota, 27. oktobra.

LJUBLJANA 12: Reproducira glasba. — 18.30: Predavanje o naši socialno zavarovalni zakonodaji. — 19: Predavanje o postanku naše države. — 19.30: Nemščina. — 20: Prenos slavnostne akademije iz Uniona. — 21: Lahka glasba. — ZAGREB 17.30: Popoldanski koncert. — 20.35: Zabaven večer. — PRAGA 19: Slavnostni program ob 10letnici Republike. — 22.25: Program iz Brna. — BRNO 19: Program iz Prage 22.25: Slavnostni koncert. — VARŠAVA 20.30: Prenos opere. — DUNAJ 11: Popoldanski koncert. — Komorna glasba: sonate starih mojstrov. — 20.20: Eksperimenti opere »Soprog, ki se smeje«. — BERLIN 17: Koncert orkestra. — 20: Z mikrofonom po Berlinu. — FRANKFURT 20.15: Recitacijski in glasbeni večer. — LANGENBERG 17.45: Koncert orkestra. — 20: Zabavni večer in lahka godba. — STUTTGART 20.15: Pesmi s spremljanjem lutne in operetni večer. — BUDIMPEŠTA 18: Orkestralni koncert. — 19.30: Prenos opere in koncert ciganske godbe. — LONDON 19.45: Schubertove pesmi. — 20.45: Mešan večer. — 22.35: Dunajski plesi in koračnice. RIM 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.45: Massenotova opera »Cendrillon«. — STOCKHOLM 19.45: Lirične klavirske skladbe. — 20.15: Kabaretni večer.

Poslano

Dne 13. t. m. je poročal »Slovenec«, da sem pobegnil, da me iščejo in me ne morejo najti.

Ker se sedaj moji poslovni in drugi prijatelji obračajo na razne ljudi v Litiji za informacije, kaj je na stvari, izjavljam, da nisem imel nikakega povičja pred komurkoli se skrivati. Še manj pa pobegniti. »Slovenec«, poročevalec je tozadevno lagal, je lažnivec in ga pozivam, naj me za to izjavo toži. Če ima dopisnik »Slovenca« kaj časti, bo to storil da na ta način izvem, kdo je in mi omogoči, da se pogledava iz oči v oči pred sodiščem.

Litija, dne 23. oktobra 1928.
Gojko Vidovič,
kovaški mojster in posestnik.

najboljše, najtrajnejše zato najcenejše!

Lepi otroci

V Nancyla so pridelali tekmo za ugotovitev najlepših otrok v francoski Loreni. Za najlepšo so bili proglašeni mali Jean Paul Dideot iz Toula (zgornj), mala Annie Thirion iz Nancyla (spodaj na levi) in Michel Duc isto tako iz Nancyla (na desni).

6. Ogibajte se boleznim las in vporabljajte mesto šampoonov izključno »Gammac« milo za pranje las!

Nerodna obravnava

Berlinska porota je doživela pred kratkim izredno burno razpravo. Obtoženka, jako lepa natakarka Jenny Hrasnick, je zagledala med občinstvom svojega nekdanjega ženina in zahtevala, naj se takoj odstrani iz dvorane. Sodnik je odbil njeno željo, pa se je Jenny v trenutku z veliko spretnostjo slekla do nagega, da izrazil svoj protest. Občinstvo je bilo kar navdušeno in predsednik je moral izprazniti dvorano. Paznice so oblekle Jenny in šele takrat so smeli poslušalci zopet k razpravi. Nekdanji ženin se je prikazal vnovič. Jenny je zopet protestirala proti njegovi navzočnosti. Sodnik je slednjič velel slugom, naj odstranijo nepridiprava iz dvorane. A ženin se je sproti branil in občinstvo se je zopet imenitno zabavalo pri nenaadni borbi: pesti so delovale po vseh boksarskih pravilih. Slednjič so slugi zmagali in je dobila Jenny eno leto ječe za neko tatvino, ki jo je zagrešila kot hotelska sobarica.

Slovar Gluck:

Zlati panter

33

»Alo, Miha,« je rekel Larry in dvignil glavo. Kaj je novega? »Nič posebnega,« sem odgovoril in se nato obrnil k natakariju: »Prinesite mi čašo piva.«

Natakar me je radovedno gledal, dokler ga nisem jezno ošinil z očmi, nato se je naglo umaknil. Larry se je nagnil preko mize. »Popijte svoje pivo, gospod, in glejva, da izginava, natakari mi ne ugaja. Videti je policijski vohun, zakaj tu se zbirajo lopovi iz vse pokolice.«

Popila sva svoje pivo in odšla, skočila na avtobus, ki je pripeljal mimo, ter izstopila pri 55. cesti.

Larry me je peljal v skrito gostilno, ki jo je poznal še iz svojih vplivskih dni.

»Tu lahko mirno sedeva iz pokramljava,« je menil Larry. »Prezgodaj je še, da bi mogla začeti kaj pametnega.«

»Ali se vam ne zdi potrebno, da si najprej ogledava pozorišče svojega delovanja od zunaj?« sem vprašal.

Larry se je zarežal. »Kaj mislite, kaj sem delal vse popoldne?«

Ostrmel sem. »Ali hočete morda reči —«

»Sel sem nekajkrat okoli hiše,« je nadaljeval. »In imel sem srečo. Neka ženska se je pripeljala v najetem avtomobilu in se ustavila ob hiši daleč od tiste, ki ste mi jo vi označili.«

Ko je šofer zanesel njen kovčeg po stopnicah, sem mu pomagal. Med tem, ko ga je ženska plačevala, sem si skozi zadnje okno ogledal najino hišo. Brez posebnih težav se upam priti vanjo.«

»Prav, Larry,« sem zašepetal. »A dognati je treba, kdo biva v

njej v tem trenutku. Dobro bo, da jo nekaj časa opazujeva. Paziti morava, da ne padeva vsej sodrži v roke, ne glede na to, da je treba ugotoviti, kaj se v hiši godi.«

»To je dobra misel, gospod. Pojdiva.«

Kako uro sva opazovala hišo, ne da bi bil kdo prišel vanjo ali iz nje. »Oba sva postala nestrpna.«

Larry se je dotaknil mojega ramena in šepnil: »Načrt imam, gospod. Pojdite z menoj. A prej vzemite tole. Bolje je ubijati, nego biti ubit.« Tako govorec mi je stisnil v roko samokres. »Bodite oprezní, nabit je.«

Larry se je ozrl po ulici, nato se je oddaljil od hiše gospe Fawcetteove. Pet hiš dalje je bilo staro poslopje, ki je mejilo z vrtom ob nekaj drugih vrtov in dvorišč. V globoki temi sva preplezala vrtni plot in dospela, plazeč se po vseh štirih, na dvorišče gospe Fawcetteove.

Pozorno sem pogledal hišo. Vsa okna so bila temna. Ničesar ni bilo slišati. »Ali Larry,« sem šepnil, »kje pa so služabniki?« Zakaj vedel sem, da je imela gospa Fawcettova vsaj tri služabnike.

»Odšli so, gospod. Davi so jih odslovili. Govoril sem s sobarico sosednje stranke in sem jo vprašal, kdo stanuje tam in kaj se je zadnje čase zgodilo v hiši. Povedala mi je, kar je sama vedela.«

»A nekdo mora biti v hiši: eno izmed sprednjih oken je bilo vendar razsvetljeno.«

Nekaj je rahlo palo za nama na tla. Jaz sem se zdrnil, a Larry se je zahihital in tiho zažvižgal. Preden sem ga utegnil pozvati, naj miruje, je nekdo v temi zadel obme. Zgrabil sem novodošleca in ga hotel prijeti za grlo, toda Larry me je vjel za komolec. »Vse v redu, gospod. To je moj prijatelj... Nu. Tim. kaj je novega?«

»Reci svojemu prijatelju, naj me izpusti!« je rekel hripav glas. »Medvedjo šapo ima. Novic pa ni. Ziva duša ni šla ne noter, ne ven, odkar si me popoldne pustil tukaj. Do enajstih sem opazoval hišo s sprednje strani, a tedaj je prišla mimo straža, pa sem se moral potuhnil. Ko sem tu zadaj čakal nate, mi je postalo dolgčas; dovolil sem si odpahnuti tistole okno, da ne bi postopal križemrok.«

»Zanesljiv tovariš si, Tim,« je veselo rekel Larry. »A zdaj naju moraš pustiti sama. Do svidenja, Tim!«

»Lahko noč,« je hripavo šepnil tujec in izginil prav tako neslišno, kakor je bil prišel.

»Pojdiva, gospod,« je tiho rekel Larry, prijel me za roko in me odvedel tik pod hišni zid. Zdelo se mi je, da vidi v temi, zakaj slišal sem ga, da je nekaj delal. Nato me je spet prijel za rokav. »Vse je pripravljeno, gospod. Okno je zdaj čisto odprto. Zlezite na polico in tipljite dalje, a glejte, da Boga, da ne bo ropota.«

Tako sva z Larryjem vlomila v hišo. Ko sva bila notri, se je obrnil in zaprl okno za nama.

»In zdaj, gospod,« je šepnil, »preiščiva hišo od kleti do podstrešja. Pazite, da se ne spodtaknete!« V tistem trenutku se je za blisnila lučka in zaplesala okoli mene. Iskanje se je pričelo.

XIV. POGLAVJE.

Kaj sva našla.

Larryjeva električna žepna svetiljka je razsvetljevala majhen prostor v podzemlju, ki je očitno služil za pralnico. Odprta vrata so vodila v prostorno kuhinjo, kjer ni bilo žive duše. Ogenj ni gorel, pepel v ognjišču je bil mrzel in hladni zrak v prostoru je pričal, da tisti dan niso kuhali.

ORIGINALNO

Jugobanāt-patent-brašno
PROIZVADJA JEDINO
Sjedinjeni paromlini d.d. Bjelovar
ČUVAJTE SE SLIČNOIMENIH PATVORINA

Budilke
F. CUDEN
Ljubljana 20/
Prešernova 1

Vsak petek
sveže

morske ribe

ter prvovrstno

namočeno polenovko

kakor tudi drugo različno
špecerijsko blago po naj-
nižji ceni nudi cenje-
nemu občinstvu

F. R. Kovačič

Miklošičeva cesta št. 32
(palača Pokojninskega zavoda)

12306

"OLLA"
GUM...?

"OLLA" je...
kazano že desetletje
ja vodilna kot naj-
starejša in dokaz-
ljivo tudi najza-
nestljivejša.

Varstvena znamka

Prima flor
nogavice

"MRAVLJA"

traja en par
delj kakor več parov drugih
Pazite na znamko in
zahtevajte povsod le 1° flor
nogavice znamke "Mravljia"

Vornica parketov in zaga

PRODAJA: hrastove in bukovne par-
kete in obodne latve, rezani
materijal iz hrastovine in par-
jene bukovine, gabrovine itd.
— Oddelek: Tvarnica zabojev.

Kupuje vse vrste hrastovih trizov.
hrastovih klad in kratkih jeli-
vih desk.

Brzjavlj: Parkele Karlovac.
Telefon: Inter. 144.
Poštni pretinac: 48.

12307

Več

kolarjev

zanesljivih in sposobnih sprejme
Fabrika Vagona u Kruševcu

KDOR OGLAŠUJE,
TA NAPREDIJE!

Potnik

12308

dobro upeljan, išče mesta pri večjem podjetju, najraje
v manufakturi. Potuje že nad 20 let po Sloveniji, Pri-
morju, Liki, Bosni in Dalmaciji. Vstop takoj. Ponudbe
pod šifro "Potnik 5" na oglasni oddelek Jutra.

Kostanjev taninski les

obeljen kakor tudi neobeljen
Stalni nakup! — Najugodnejše cene!
Takošnje plačilo!

12351

ERNEST MARINC

CELJE, Zrinskega ul. 4 — Tel. in ururb. št. 136

Premogokop išče

12352

3 mlajše paznike

z dovršeno rudarsko šolo; isčotako starejšega paznika
od 35 do 40 let kot jamskega manipulanta. Ponudbe
pod šifro "Srečno 16" na oglasni oddelek Jutra

Zahvala.

Občina Ljubljana

Ob priliki bridke izgube ljubljene hčerke, sestre, tetke
in svakinje, gospodične

Zinke Ižanc

12361

izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki so ji v bolezni stali tola-
žljivo ob strani.

Posebno se zahvaljujemo preč. g. prof. dr. Snoju za tola-
žljive obiske, gg. pevcem za lepo žalno petje in vsem daro-
valcem krasnega cvetja in sploh vsem, ki so se v tako
častnem številu udeležili pogreba naše nepozabne Zinke.

Žalujoči ostali

Zahvala.

12357

Za mnogobrojne izraze iskrenega sočutja ob
smrti naše predrage sestre, svak nje in tete, gospe

Minke Hrašovec pl. Homannsgült

roj. Homann

se vsem najtopleje zahvaljujemo. Posebna zahvala
pa bodi izrečena gospodu dekanu Faturju za tola-
žljive besede ob smrtni postelji, kakor tudi ostali
duhovščini, ter za obilo poklonjeno cvetje, dalje
pevskemu zboru za gniljivo petje, gasilsk m društvom
iz Radovljice, Begunj in Lesec in vsem, ki so drago
pokojnico spremili na zadnji poti.

Rodbini Homann-Hrašovec

M E D

akacij v konvah od 5, 10, 25 — 30 kg
se dobi v vsaki količini pri

12180

Nikoli J. Čurčiču

NOVI SAD, Zitni trg 20

Tel. 20—08 Brzjavlj: „Hamor“, Novi Sad

Specijalna trgovina vozičkov in koles:
ZEMELKOR OTON, Marijin trg 8

V zalogi:

žepne baterije, svetiljke, karbid v škatlah.

Na debelo! Ceniki franco! Na drobno!

Prva in najstarejša trgovina s
klavirji **A. Fiedler & sin,**

A. Fiedler & sin

Gradec (Graz), Štajersko, Bismarckplatz 2

najbogatejša izbora volovrdk Bösendorfer,
Stingl-Original, Paik, Nemetschke-pianinov itd.
Plačilne olajšave tudi v inozemstvu.

12182

Ali ste že čitali

Pustolovščine

dobrega vojaka Švojka

ki so vzbudile po vsem svetu velikansko zanimanje v
knjigi, v filmu in na odru. V slovenščini jih izdaja

Knjigarna Tiskovne zadruga v Ljubljani

Prvi zvezek velja broširan Din 46.—, vezan Din 56.—,
Drugi zvezek izide v kratkem. 236